

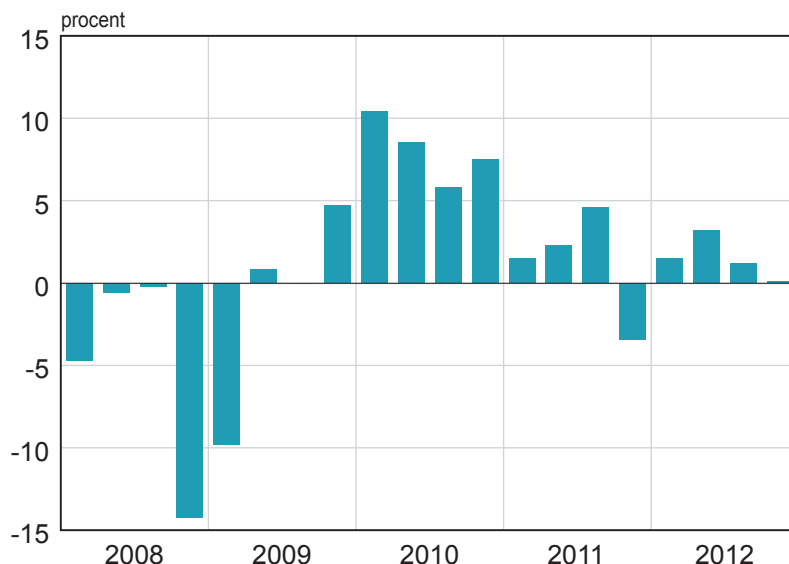
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Oförändrad BNP fjärde kvartalet

Bruttonationalprodukten, BNP, kvartal

Procentuell förändring från föregående kvartal, årstakt

■ Kraftigt ökad orderingång
Sid 5

■ Rekordstark krona
Sid 17

I fokus:
**Tecken på
stabiliserad
arbetsmarknad**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	"I fokus".....	12
Industri.....	4	Arbetsmarknad.....	15
Utrikeshandel.....	7	Finansmarknad.....	17
Varuhandel.....	8	Internationell utblick.....	19
Byggmarknad.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22
Priser.....	11		

KONJUNKTURLÄGET

Konjunkturen verkar ha bottnat

Under de senaste månaderna har konjunkturbilden blivit betydligt ljusare och flera tendensundersökningar pekar på att försvagningen av den svenska ekonomin har upphört. Bilden är att konjunkturen bottnade runt årsskiftet och nu är på väg uppåt. Ett tecken på detta är att Inköpschefsindex återhämtas kraftigt efter årsskiftet och i februari för första gången sedan i juli steg över det neutrala 50-strecket. Resultaten indikerar att industrin är tillbaka i tillväxtspåret och att produktionen redan nu har skruvats upp jämfört med slutet på fjolåret. Industriföretagen räknar också med att fortsätta öka produktionsnivån under de kommande sex månaderna. Även tjänstesektorn ser ut att gå mot bättre tider då inköpschefsindex för tjänster steg kraftigt i januari och efter en svag höst var tillbaka ovanför 50-strecket.

Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer uppvisade ett trendbrott i februari då barometerindikatorn steg med närmare fem enheter. Nivån är visserligen fortsatt låg och indikerar svag tillväxt, men resultatet tyder på att konjunkturen har upphört att försämrats. Bakom uppgången ligger framför allt tillverkningsindustrin vars indikator ökade starkt. Resultaten visar att orderingången från exportmarknaden har slutat falla och att bedömningen av orderstockens storlek förbättrats sedan i januari. Även tjänstesektorns indikator steg en aning medan bygg- samt detaljhandelsindikatorerna var oförändrade. Hushållens konfidensindikator fortsatte att stiga tack vare kraftigt förbättrad tilltro till svensk ekonomi.

BNP överraskade positivt fjärde kvartalet

Nationalräkenskaperna för fjärde kvartalet visade att svensk ekonomi då inte utvecklades så svagt som många befarat. Istället för det fall som prognosmakarna förutspått var BNP oförändrad jämfört med tredje kvartalet i säsongrensade tal. Jämfört med fjärde kvartalet 2011 ökade BNP med 1,4 procent, korrigerat för kalendereffekter. Årstakten stärktes därmed jämfört med föregående kvartals 0,7 procent vilket dock inte ska tolkas som att ekonomin gick bättre under fjärde kvartalet än under tredje. Förklaringen till den stegrade tillväxttakten är istället att BNP utvecklades mycket svagt under fjärde kvartalet 2011.

BNP drogs framför allt upp av hushållskonsumtionen som ökade med 0,9 procent från tredje kvartalet. I årstakt ökade hushållen sin konsumtion med 1,9 procent och gav med 0,9 procentenheter det största positiva bidraget till BNP-tillväxten. Konsumtionen drogs upp av ökade utlägg

för boende, främst orsakat av ökade uppvärmningskostnader. Även utgifter för fritid och underhållning steg mycket, i första hand beroende på ökad konsumtion av paketresor och hemelektronik. Hushållskonsumtionen hölls tillbaka av kraftigt minskade bilinköp.

Försörjningsbalansen

Procentuella volymförändringar från föregående år

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
BNP	4,3	3,3	-0,6	-5,0	6,6	3,7	0,8
Hushållens kons	2,7	3,7	0,0	-0,3	4,0	2,1	1,5
Offentlig konsumtion	1,7	0,7	1,0	2,2	2,1	1,1	0,8
Fast bruttoinvestering	9,2	8,9	1,4	-15,5	7,2	6,4	3,4
Lagerinvesteringar ¹⁾	0,2	0,7	-0,5	-1,6	2,2	0,5	-1,1
Export	9,0	5,7	1,7	-13,8	11,4	7,1	0,7
Import	9,0	9,0	3,5	-14,3	12,0	6,3	-0,1

1) Förändring i procent av BNP för jämförelseperioden

Investeringarna vände upp

Efter ett par kvartal med sjunkande investeringsnivå vände de fasta bruttoinvesteringarna upp och steg med 1,9 procent från tredje kvartalet. Detta gjorde att investeringarna återigen uppvisade tillväxt i årstakt. Med en uppgång på 1,8 procent sedan fjärde kvartalet 2011 lämnade de fasta bruttoinvesteringarna ett positivt bidrag på 0,3 procent till BNP-tillväxten. Bostadsinvesteringarna fortsatte visserligen att sjunka och drog ner utvecklingen men vägdes upp av en stark utveckling för övriga bygg- och anläggningsinvesteringar samt maskiner och inventarier.

Lagerinvesteringarna var låga under fjärde kvartalet och drog ner den årsvisa BNP-tillväxten med 1,5 procentenheter. Orsaken var främst lageravveckling inom tillverkningsindustrin, vilket sannolikt hänger ihop med svag efterfrågan. Istället för att producera nytt valde industriföretagen i hög utsträckning att sälja av de varor man hade på lager, vilket påverkade såväl förädlingsvärdet som lagerinvesteringarna negativt. Även handelslagren drog ner BNP-utvecklingen, men inte fullt så mycket som industrilagren.

Svag varuexport

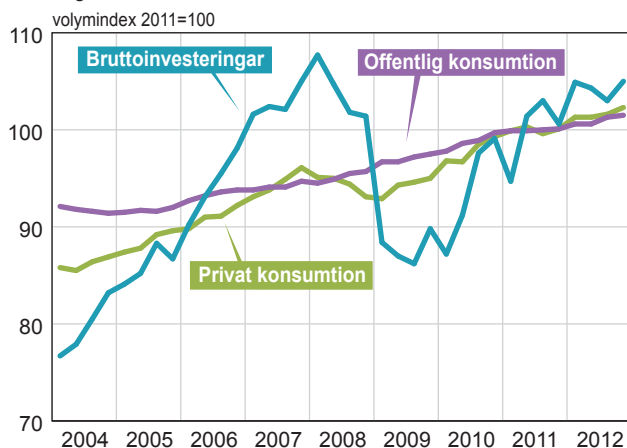
Exporten utvecklades svagt under fjärde kvartalet med en nedgång på 0,9 procent från tredje kvartalet. Importen sjönk med mer modesta 0,2 procent vilket innebar att nettoexporten påverkade den kvartalsvisa BNP-utvecklingen negativt. Varuexporten sjönk med 1,7 procent men motverkades delvis av tjänsteexporten som steg med 0,9 procent. Mönstret var likartat för importen med en minskad varuimport och en ökad tjänsteimport.

Då exporten sjönk ännu kraftigare under fjärde kvar-

talet 2011 var den oförändrad i årstakt. Tillsammans med en nedgång för importen på 1,1 procent gjorde detta att exportnettot lämnade ett positivt bidrag på 0,5 procent till BNP-tillväxten.

Bruttoinvesteringar, privat konsumtion och offentlig konsumtion

Säsongrensade kvartalsvärden

Minskad industriproduktion

Näringslivets produktion sjönk från tredje till fjärde kvartalet med 0,2 procent på grund av svag utveckling i de varuproducerande branscherna, i synnerhet tillverkningsindustrin. Tjänstebanschererna uppvisade däremot fortsatt tillväxt och ökade produktionen med 0,5 procent. Konsultbranscherna fick upp farten igen och ökade produktionen med 1,9 procent och efter en nedgång tredje kvartalet återhämtades IT-branschen till en uppgång på 1 procent.

Jämfört med fjärde kvartalet 2011 ökade näringslivsproduktionen med 1 procent tack vare en uppgång för tjänsteproduktionen på 1,8 procent som motverkade nedgången för varuproduktionen på 0,7 procent. Den offentliga produktionen ökade med 1,7 procent.

Ljusning för exporten

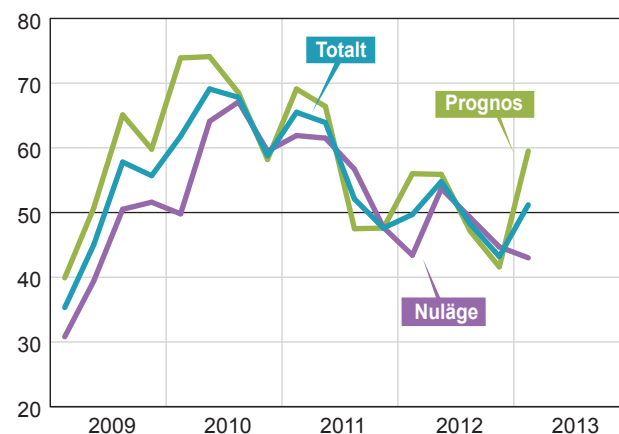
Exporten var som sagt ett sänke för BNP under fjärde kvartalet men utsikterna ser nu ut att ljusna något. Industrins orderingång från exportmarknaden återhämtades starkt i december och steg från november med hela 11,2 procent i säsongrensade tal. Driven av framförallt stor efterfrågan på investeringsvaror var den säsongrensade exportorderingången den högsta på ett år vilket bådargott för kommande månader. Exportsiffrorna för januari visade dessutom på en viss återhämtning efter det mycket svaga decemberutfallet.

Därtill visar Business Sweden/SCB:s Exportchefsindex för första kvartalet att stämningsläget bland exportföretagen förbättrats betydligt de senaste månaderna. Efter att under de två avslutande kvartalen i fjol varit nere under 50-strecket steg index med hela 8 enheter och landade på 51,2. Nuläget är visserligen fortsatt svagt men förhoppningarna på tre månaders sikt har stigit avsevärt och index för de framåtblickande frågorna steg kraftigt till det högsta värdet sedan andra kvartalet 2011. Exportcheferna förväntar sig nu en starkt ökad efterfrågan vilket väntas leda till såväl

ökad försäljning som förbättrad lönsamhet. Den region som väntas leda återhämtningen är Asien och även från Nordamerika förväntas en stark efterfrågan. I Västeuropa ser försämringen ut att ha upphört och en stor majoritet räknar med oförändrad efterfrågan. Det är också fler som tror på en förbättring än en ytterligare försämring.

Exportchefsindex

Diffusionsindex. Värdet över 50 betyder att fler företag tror på en förstärkning än en försvagning av exportkonjunkturen

Källa: SCB/Exportrådet

Riksbanken vilade på hanen

Även Riksbanken ser ljusglimtar i den tidigare mörka bilden av svensk ekonomi och valde vid det penningpolitiska mötet i februari att låta reporäntan ligga kvar på 1,0 procent. I ett pressmeddelande skriver man att oron på finansmarknaderna har minskat och att hushåll och företag, både i Sverige och i omvärlden, har blivit mer optimistiska om framtiden. Tillsammans med en stark utveckling i tillväxtekonomierna och fortsatt återhämtning i USA tror Riksbanken att detta får den svenska BNP-tillväxten att successivt öka under året. Man varnar dock för bakslag och i det protokoll som nyligen offentliggjorts kan man utläsa att ett par ledamöter betonade att risken för bakslag i konjunkturen är påtaglig. Karolina Ekholm varnade för att om ECB skulle behöva aktivera sitt program för köp av statspapper, OMT, så finns det risk att det inte uppfyller marknadsaktörernas förväntningar vilket kan leda till en ny våg av pessimism.

Kronan närmar sig nivån från 1992

Efter Riksbankens besked att räntan hålls oförändrad stärktes kronan rejält och passerade nivån från sensommaren som fick delar av exportindustrin att gå i taket. Därefter föll den tillbaka något men stärktes åter efter det starka BNP-utfallet. De flesta bedömare räknar också med att kronan ska fortsätta stärkas till följd av förbättrad konjunktur och att den svenska räntan är högre än i stora delar av omvärlden. Detta talar för att kronans värde inom kort är tillbaka på nivån från innan den fasta växelkursen övergavs i november 1992. KIX-index, som mäter kronans värde mot en korg med de viktigaste konkurrentlänternas valutor, visade att kronan den första mars bara var ca 1,3 procent svagare än innan den släpptes fri.

Arbetslösheten planar ut

Förra månaden skrev vi att arbetsmarknadsdata för december indikerade att höstens snabba försvagning var på väg att sakta in. När statistiken för januari nu kommit ser det ut som att försvagningen i det närmaste har upphört. Även om det är för tidigt att blåsa faran över så ser arbetsmarknadsläget betydligt bättre ut än för några månader sedan. Arbetsförmedlingens statistik visar att varslen slutat att öka och i januari låg på ungefär samma nivå som motsvarande månad i fjol. Uppgifter från SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU) antyder också att flertalet varsel inte verkställts då arbetslösheten inte ökat nämnvärt under det senaste halvåret. Utvecklingen är snarare den motsatta där den uppåtgående trend som observerades under 2012 planat ut de senaste månaderna. Säsongsgrensade data visar att arbetslösheten efter en uppgång i november sjönk tillbaka i december och sedan låg stilla i januari.

Italienska valresultatet oroar

I Europa har Italien varit i fokus under februari och utfallet i parlamentsvalet har spridit oro på finansmarknaden. Då inget parti fick tillräckligt många röster för att kunna bilda regering råder nu ett politiskt dödläge. Något snabbt nyval är inte möjligt då parlamentet först måste komma överens om en ny president. Valresultatet fick börserna i Milano att falla kraftigt och Italiens långräntor att stiga och ledde även till negativa marknadsreaktioner i flertalet andra europeiska länder. Direkt efter valet backade börserna över i stort sett hela Europa och euron föll till sin lägsta nivå mot dollarn på sju veckor. Även politiker oroades av valresultatet och fruktar att problemen ska sprida sig till andra euroländer. EU-parlamentets ordförande Martin Schultz kallade valresultatet "mycket svårt" för hela EU och Spaniens utrikesminister kallade det "ett språng ut i ingenstans, som inte bådar gott för vare sig Italien eller Europa".

Förklaringen till den negativa responsen är dels den politiska osäkerheten och dels att valresultatet ger ett mycket svagt mandat för de fortsatta reformer som anses nödvändiga. Reformerna som genomfördes under Mario Montis teknokratregering uppskattades uppenbarligen inte av italienarna då de grupper som är emot fortsatta reformer och åtstramningar fick fler röster än de som är för. Risken finns att det politiska kaoset i Italien, som är en av de största ekonomierna i Europa, kan vara starskottet för en ny våg av oro i euroområdet som kan ge kraftigt stigande marknadsräntor inte bara i Italien utan även i andra krisländer som Spanien, Portugal och Grekland.

Olika signaler från euroområdet bjässar

Även euroområdet näst största ekonomi, Frankrike, har varit källa till oro den senaste månaden efter att regeringen signalerat att man inte kommer klara av att hålla budgetunderskottet under de 3 procent av BNP som tillåts i budgetpakten. Anledningen är främst att BNP-tillväxten ser ut att bli klart svagare än regeringen räknat med. Den franska tillväxten var svag under hela 2012 och fjärde kvartalet sjönk BNP med 0,3 procent från föregående kvartal.

Inköpschefsindex pekar dessvärre på fortsatt kräftgång då det i februari sjönk till den lägsta nivån på nästan fyra år.

I den största euroekonomin Tyskland fortsätter däremot pilarna att peka uppåt. BNP sjönk visserligen med 0,6 procent från tredje till fjärde kvartalet men de senaste månaderna har ekonomin visat styrka och mycket talar för att tillväxten tar fart igen under första kvartalet. Det tunga IFO-indexet, som mäter klimatet i det tyska näringslivet, har stigit fyra månader i rad och landade i februari på 107,4 vilket är en bra bit över det historiska genomsnittet. Även EU-kommissionens konjunkturbarometer visar på en tydlig konjunkturförstärkning i Tyskland de senaste månaderna.

INDUSTRI

Det var en dyster avslutning på 2012 för industrin. Enligt nationalräkenskaperna föll industriproduktionen under fjärde kvartalet med närmare 3 procent i säsongsgrensade termer. Trots att fjärde kvartalet 2011 också var mycket svagt så minskade produktionen även på årsbasis.

En ljusglimt i industrimörkret är att ordersituationen förbättrats något med en rejäl uppgång i december för orderingången. Det ska dock tas med en nypa salt då orderingången varierar starkt och var mycket svag i november. Jämfört med tredje kvartalet var orderingången under fjärde kvartalet i stort sett oförändrad.

Om förra året avslutade svagt så har 2013 börjat positivt. Signaler från KIs konjunkturbarometer tyder på att nedgången har bottnat. I februari steg konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin med 6 enheter och ligger på det högsta värdet sedan augusti. Produktionsplanerna har förbättrats och företagen räknar med att kunna öka produktionen svagt under de kommande månaderna. Arbetsmarknaden ser dock fortsatt dyster ut så där lär en uppgång vänta.

Inköpschefsindex för industrin skvallrar också om ett förbättrat läge för industriföretagen. I februari klättrade indexet över 50-strecket för första gången sedan juli 2012 efter fyra månader av uppgång. En av orsakerna är förbättrad exportorderingång. Även de positiva tongångarna i senaste Exportchefsindex bekräftar bilden av en förbättrad exportefterfrågan framöver.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: december 2012

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

Cecilia Westin

Produktionen ökade i december

Industriproduktionens utveckling varierade under 2012 med olika mönster under olika delar av året. I början av 2012 var utvecklingen ojämn med en relativt stark uppgång i januari som följdes av betydande nedgång i februari. Med undantag för en upp- och nedgång i maj-juni var

nivån sedan relativt oförändrad fram till i september då produktionen minskade kraftigt. Hösten bjöd sedan på upp- och nedgångar om vartannat.

Industriproduktion

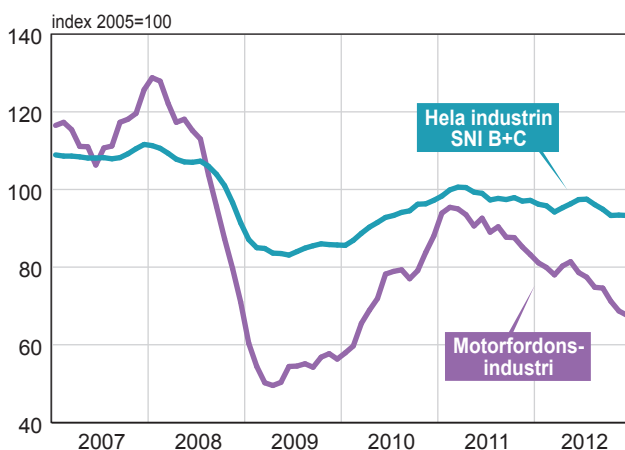
Förändring i procent

	dec 12/ nov 12	okt-dec 12/ jul-sep 12	dec 12/ dec 11	jan-dec 12/ jan-dec 11
Hela industrin	1	-3	-2	-4
Trävaruindustri, ej möbler	1	0	-2	-8
Massa och papper	-2	-2	-1	-2
Grafisk industri	1	-2	-5	-4
Kemisk industri och läkem.	2	-4	12	5
Stål- och metallverk	2	-4	-6	-7
Metallvaruindustri	-1	-5	-10	-5
Elektronikindustri	14	2	15	-1
Maskinindustri	-1	-9	-12	-6
Industri för motorfordon	-4	-8	-19	-16

Året avslutades bra med en uppgång i december på 1,3 procent, korrigerat för säsongeffekter och jämfört med november. Utvecklingen bland industrins huvudgrupper var positiv med undantag för industrin för energirelaterade insatsvaror. Störst produktionsökning redovisade investeringsvaruindustrin, tätt följd av industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror. I likhet med november var utvecklingen i industrins delbranscher fortsatt spretig i december. Starkast utvecklades elektronikvaruindustrin med en uppgång på 13,9 procent. Sett över hela året har denna branschs produktion varit volatil men avslutade året på en relativt hög nivå. Svagast utveckling redovisade industrin för petroleumprodukter med en minskning på 8,1 procent.

Industriproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Negativ utveckling fjärde kvartalet

I ett tremånadersperspektiv höll höstens negativa utveckling i sig och industriproduktionen sjönk under fjärde kvartalet med 2,2 procent, säsongrensat och jämfört med tredje kvartalet. Samtliga huvudgrupper uppvisade nedgångar och den största stod industrin för varaktiga konsumtionsvaror för med en minskning på 5,2 procent. Nedgången förklaras till stor del av stark utveckling under juli och augusti som gör jämförelseperioden svår att matcha.

Bland industrins delbranscher utvecklades majoriteten negativt under fjärde kvartalet. Övrig maskinindustri och motorfordonsindustrin minskade mest med nedgångar på 9,2 respektive 8,1 procent. Motorfordonsindustrin har för övrigt haft en svag utveckling hela året. Mot strömmen gick elektronikvaruindustrin som redovisade en uppgång på 2,2 procent.

Nedgång i produktionen under 2012

Industriproduktionen sjönk under 2012 med 4,2 procent jämfört med 2011, en betydande försämring jämfört med den starka uppgången på 6,8 procent föregående år. Den svaga utvecklingen under 2012 var bred med nedgångar bland i stort sett alla industrins delbranscher. Störst nedgång redovisade motorfordonsindustrin och även trävaruindustrin och annan transportmedelsindustri stod för betydande nedgångar. De delbranscher som utvecklades svagast under 2012 var de som ökade mycket året innan. Undantaget är trävaruindustrin som minskade även 2011 och inte utvecklats positivt sedan 2007. Bland huvudgrupperna uppvisade alla utom industrin för energirelaterade insatsvaror minskningar. Den största nedgången stod investeringsvaruindustrin för som minskade produktionen med 7,5 procent.

Industrins leverans- och orderläge

Senaste uppgift: december 2012

Källa: SCB:s leverans- och orderstatistik

David Lööv

Betydande återhämtning i orderingen

Orderingen, som i november redovisade den största nedgången sedan augusti 2010, återhämtade sig med besked i december. Ökningen var i säsongrensade tal hela 7,7 procent jämfört med november och innebar den högsta nivån sedan januari 2012. Den stora uppgången förklaras främst av exportmarknaden där orderingen ökade med hela 11,2 procent. Även hemmamarknaden visade en positiv utveckling, om än lite mer blygsam på 2,4 procent.

Leverans och order

Förändring i procent

	dec 12/ nov 12	okt-dec 12/ jul-sep 12	dec 12/ dec 11
Orderingång			
Hemmamarknad	2	-2	-7
Exportmarknad	11	1	0
Totalt	8	0	-3
Leveranser			
Hemmamarknad	-1	-3	-6
Exportmarknad	2	-2	2
Totalt	1	-3	-1

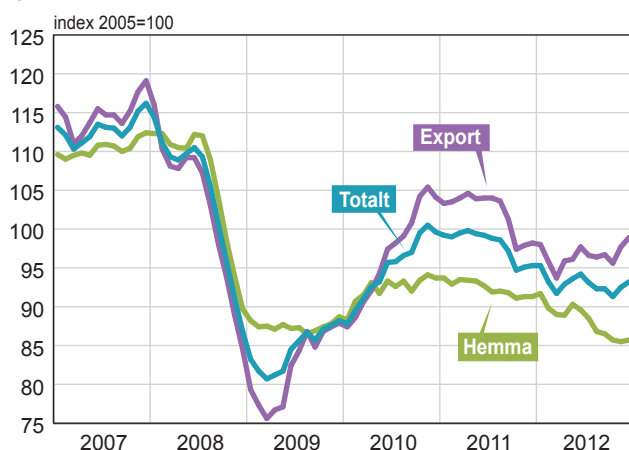
Bland industrins huvudgrupper var utvecklingen i huvudsak positiv. Starkast siffror uppvisade industrin för investeringsvaror där orderingen ökade med 21,9 procent på exportmarknaden och 5,2 på hemmamarkna-

den, vilket resulterade i en total ökning på 17,1 procent. Industri för investeringsvaror var också den huvudgrupp som uppvisade störst nedgång i samband med industrins kraftiga nedgång i november. I december var det endast industri för energirelaterade insatsvaror som uppvisade ett negativt förändringstal bland huvudgrupperna.

Även bland industrins delbranscher var utvecklingen i huvudsak positiv. Störst uppgång uppvisade elektronikvaruindustrin där orderingen ökade med 44,8 procent. Utvecklingen drevs främst av exportefterfrågan som ökade med hela 48,9 procent, men även hemmamarknaden uppvisade en stor uppgång på 17,8 procent. Uppgången resulterade i den högsta orderingen för elektronikvaruindustrin sedan oktober 2010. Hög ordergång från exportmarknaden gjorde att även industrin för metallvaror gick starkt framåt i december, trots sjunkande inhemsk efterfrågan. Detsamma gällde industrin för elapparatur där december visade stark positiv utveckling endast tack vare exportmarknaden.

Industrins ordergång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Bland de få delbranscher där orderingen utvecklades negativt var det industri för petroleumprodukter och motorfordonsindustrin som uppvisade störst nedgångar.

Oförändrat den senaste tremånadersperioden

Industrins ordergång var i det närmaste oförändrad under det fjärde kvartalet jämfört med det tredje. Uppgången på 0,2 procent är för liten för att anse som tillförlitlig att dra någon slutsats av. Jämfört med föregående kvartal får det fjärde ändå anses som mer instabilt och med ett stort fall och en stor uppgång de senaste månaderna.

Uppdelat på hemma- och exportmarknaden gick utvecklingen åt olika håll under fjärde kvartalet. Hemmamarknaden, där orderingen uppvisade negativ utveckling i oktober och november, föll fjärde kvartalet med 1,6 procent jämfört med det tredje kvartalet. På exportmarknaden ökade däremot orderingen med 1,3 procent under fjärde kvartalet.

Bland industrins huvudgrupper var det endast industri för insatsvaror som uppvisade positiv utveckling under fjärde kvartalet. Bland industrins delbranscher var det

större spridning på utvecklingstalen. Starkast gick industri för elapparatur vars ordergång ökade med 18,3 procent. Denna utveckling förklaras av kraftigt ökad efterfrågan på exportmarknaden i december. Svagast utveckling uppvisade annan transportmedelsindustri som backade med 18,6 procent.

Orderingen 2012 lägre än 2011

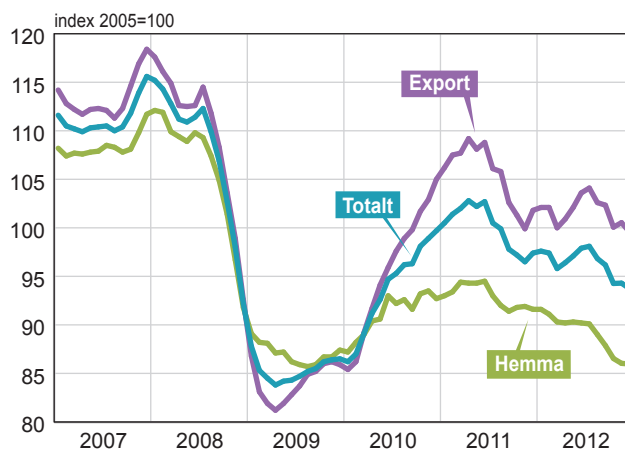
Orderingen till svensk industri minskade betydligt 2008 och 2009 och efter två år av återhämtning kan vi, i och med bokslut i december, fastslå att orderingen återigen föll 2012. Fallet gällde för såväl hemma- som exportmarknaden. För den totala industrin minskade orderingen med 6,0 procent jämfört med 2011 i okorrigerade tal. Nedgången var tydlig inom majoriteten av industrins delbranscher. Bland industrins huvudgrupper utvecklades endast industrin för energirelaterade insatsvaror positivt 2012. Störst nedgång uppvisade industrin för investeringsvaror.

Ökade leveranser i december

Industrins leveranser ökade återigen i december efter novembers fall. Ökningen på 1,2 procent för den totala marknaden förklaras av exportmarknadens ökning på 2,2 procent. På hemmamarknaden föll däremot leveranserna med 0,6 procent.

Industrins leveranser

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Det fjärde kvartalet visade en negativ utveckling för leveranserna som föll med 2,6 procent jämfört med det tredje kvartalet. Den negativa utvecklingen gäller för såväl hemma- som exportmarknaden som backade med 3,3 respektive 2,0 procent.

Efter två år av positiv utveckling uppvisade återigen leveranserna en negativ utveckling 2012 jämfört med 2011. För den totala marknaden minskade leveranserna med 4,7 procent.

UTRIKESHANDEL

Förväntningar om uppgång på exportmarknaden

Nationalräkenskaperna för fjärde kvartalet bekräftar bilden av en svag utrikeshandel med varor. Både varuexport och varuimport sjönk jämfört med tredje kvartalet. En fortsatt stark utveckling för tjänstexporten bidrar dock till att lyfta den sammanlagda bilden. Jämfört med fjärde kvartalet föregående år var nettoexportens bidrag till BNP-tillväxten positivt. Tredje kvartalet var situationen den omvända.

Den senaste månadsstatistiken för utrikeshandeln med varor visar på en uppgång för handelsnettot i januari men ökningen beror i stort sett endast på kalender- och säsongseffekter. Trenden är fortsatt att både varuexport och varuimport sjunker.

Det finns dock en ökad optimism bland exportföretagen om en inte alltför avlägsen vändning. Senaste exportchefsindex (EMI) som publicerades i mitten av februari visade på en rejäl uppgång. Viktad EMI steg från 43,2 till 51,2. Det var det framåtblickande delindexet som drog upp medan nuläget försvagades ytterligare något jämfört med mätningen i november. Man får backa ända till andra kvartalet 2011 för att hitta en lika stark prognos. Företagen ser en stark exportefterfrågan i Asien och Nordamerika och en stabilisering av efterfrågan i Västeuropa. Det råder däremot relativt stora skillnader mellan små och stora företag där de små är mer positiva om både nuläge och prognos. Det kan jämföras med uppgången under 2009–2010 då det var de stora företagen som ledde uppgången.

Varuexport, varuområden				
Varuområde	Värde mkr		Andel %	Förändr 12/11 %
	2012 jan–dec	2011 jan–dec		
Skogsvaror	122 882	127 623	10,5	–4
- Trävaror	23 683	24 173	2,0	–2
- Papper	75 859	78 786	6,5	–4
Mineralvaror	133 671	144 933	11,4	–8
- Järnmalm	22 735	22 954	1,9	–1
- Järn och stål	57 115	68 353	4,9	–16
Kemivaror	138 672	138 884	11,9	0
- Läkemedel	57 490	57 801	4,9	–1
Energivaror	117 502	96 774	10,0	21
Verkstadsvaror	510 271	561 866	43,6	–9
- Maskiner	186 251	190 312	15,9	–2
- Elektrovaror	139 033	164 585	11,9	–16
- Vägfordon	116 132	132 411	9,9	–12
Övriga varor	146 254	142 191	12,5	3
- Livsmedel	58 125	54 381	5,0	7
Totalt	1 169 252	1 212 271	100,0	–4

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 12/11 %
	2012 jan–dec	2011 jan–dec		
Europa	847 896	860 778	72,5	–1
EU-länder	665 177	679 103	56,9	–2
Övriga Europa	182 719	181 675	15,6	1
Afrika	35 936	46 218	3,1	–22
Amerika	116 109	121 824	9,9	–5
Nordamerika	85 614	87 629	7,3	–2
Central- och Sydamerika	30 496	34 195	2,6	–11
Asien	141 553	154 846	12,1	–9
Mellanöstern	30 016	34 633	2,6	–13
Övriga länder i Asien	111 537	120 213	9,5	–7
Oceanien och övr. områden	27 757	28 606	2,4	–3
Totalt	1 169 252	1 212 271	100,0	–2

Handelsnetto

Senaste uppgift: januari 2013

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot 6,0 miljarder kronor i januari

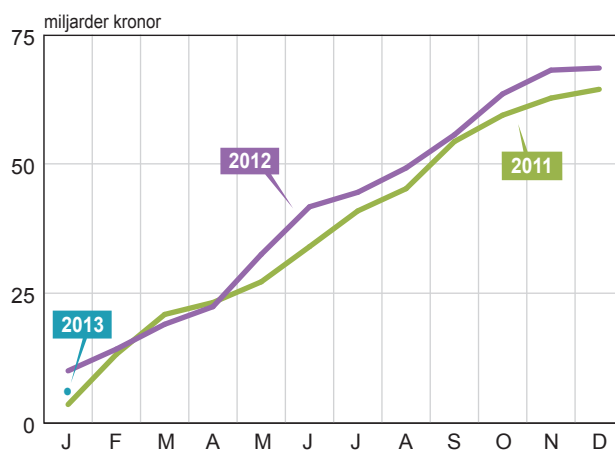
Varuexporten uppgick under januari till 92,1 miljarder kronor och varuimporten till 86,1 miljarder. Det ger ett handelsnetto på 6,0 miljarder kronor.

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 6,0 miljarder kronor under januari 2013, enligt preliminära beräkningar. För januari 2012 var överskottet 10,0 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Accumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Varuexportens värde under januari uppgick till 92,1 miljarder kronor och varuimportens till 86,1 miljarder. Varuexporten har därmed minskat i värde med 6 procent medan varuimporten minskat med 2 procent jämfört med januari 2012.

Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 11,5 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 5,5 miljarder.

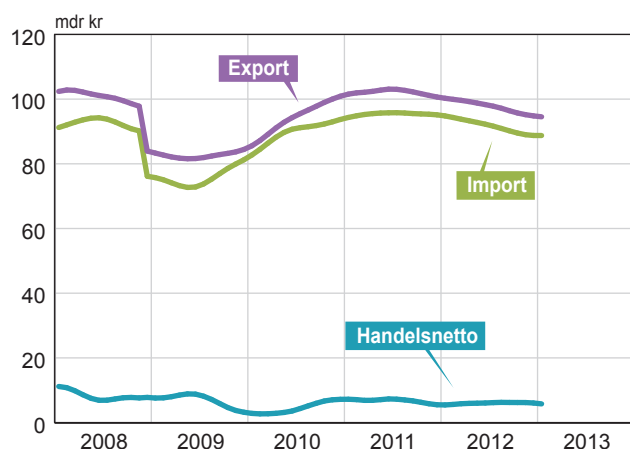
Antalet vardagar i januari var en mer jämfört med januari 2012.

Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett

överskott på 5,8 miljarder kronor för januari 2013 och 6,1 miljarder för december 2012. För november var motsvarande värde 6,2 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend. Miljarder kronor

Under den senaste tremånadersperioden jämfört med motsvarande period ett år tidigare har värdet av varuexporten minskat med 9 procent, medan varuimportens värde minskat med 8 procent. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 273,6 miljarder kronor och varuimportvärdet till 262,6 miljarder. Handelsnettot för november 2012–januari 2013 gav därmed ett överskott på 11,0 miljarder kronor. För motsvarande månader ett år tidigare noterades ett överskott på 15,0 miljarder kronor.

VARUHANDEL, SAMFÄRDSEL OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: januari 2013

Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

Detaljhandelsförsäljningen ökade svagt

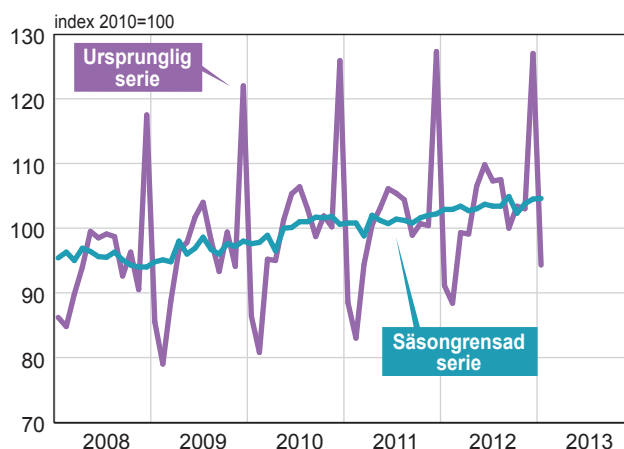
Efter en relativt stark avslutning på fjolåret tappade detaljhandeln farten något i januari. Ökningen av försäljningsvolymen var modesta 0,1 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Januari var dock den tredje månaden i rad med stigande försäljningsvolym från månaden innan, vilket får beaktas som ett sundhetstecken för läget i detaljhandeln. Den svagt ökade detaljhandelsförsäljningen berodde på att sällanköpshandeln utvecklades väl med en ökning på 1,1 procent, medan en nedgång på 1 procent för dagligvaruhandeln höll tillbaka tillväxten.

Försäljningsutvecklingen sett ur ett tremånadersperspektiv ser bättre ut än på länge. Korrigerat för säsongvariationer var försäljningsvolymen under perioden november–januari 0,7 procent högre än närmast föregående tremånadersperiod. Uppräknat till årstakt skulle det

motsvara en årlig försäljningstillväxt på knappt 3 procent. Sällanköpshandeln bidrog starkast till uppgången under den senaste tremånadersperioden med en ökning på 0,9 procent, medan dagligvaruhandeln steg med 0,6 procent.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

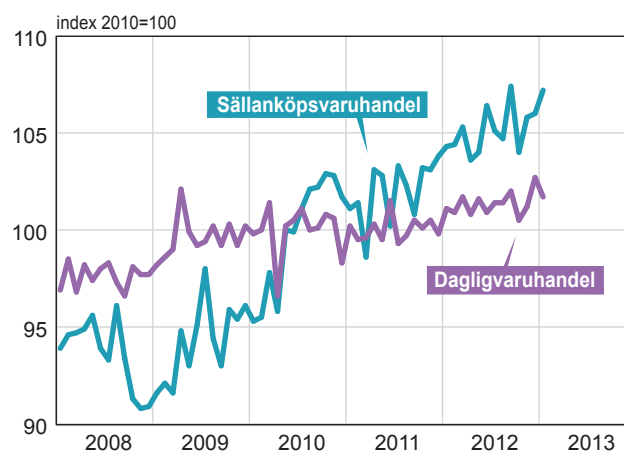

Sällanköpshandeln drog upp årliga tillväxten

Mätt över tolv månader redovisade detaljhandeln relativt goda försäljningsökningar. Korrigerat för kalendereffekter var försäljningsvolymen i januari 1,9 procent högre än samma månad året innan. Även här var det sällanköpshandeln som drog upp den totala försäljningstillväxten med en ökning på 2,9 procent. Uppgången inom sällanköpshandeln var relativt bred med endast tre branscher som backade. Volymutvecklingen inom dagligvaruhandeln var mer dämpad med en försäljningstillväxt på 0,6 procent. Mätt i löpande priser ökade dock försäljningen av dagligvaror med 4,1 procent, vilket vittnar om en god efterfrågan och stigande priser.

Branschupplad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Handeln med hemelektronik rivstartade året med den kraftigaste volymtillväxten av samtliga branscher på 11,8 procent, kalenderkorrigerat och jämfört med samma månad året innan. Mätt i löpande priser minskade dock omsättningen med 3,8 procent och förklaringen till den mycket goda volymutvecklingen är att det prisindex som

används för fastprisberäkna omsättningen sjunkit kraftigt. I indexet justeras priserna för ökad kvalitet till följd av den snabba teknologiska utvecklingen, vilket gjort att det fallit kraftigt sedan mitten på 1990-talet. För guldsmedshandeln har försäljningen efter några tunga år tagit fart det senaste halvåret och i januari redovisades en försäljningsökning på hela 10,7 procent.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	jan 2013
Dagligvaruhandel	0,6
därför:	
Detaljhandel, mest livsmedel	0,6
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	0,8
Sällanköpsvaruhandel	2,9
därför:	
Klädhandel	-5,6
Skohandel	-3,2
Möbelhandel	5,6
Elektronikhandel	11,8
Järn- och bygghandel	-2,1
Färghandel	..
Bokhandel	5,0
Guldsmedshandel	10,7
Sport- o fritidshandel	0,2
Postorderhandel	6,3
Totalt detaljhandel	1,9

Den goda utvecklingen för postorder- och internethandeln höll i sig i januari och den kalenderkorrigerade försäljningsvolymen steg med 6,3 procent från samma månad året innan. Övriga konjunktürkänsliga varugrupper såsom möbelhandeln utvecklades också relativt väl med en uppgång på 5,6 procent i årstakt. Den exceptionellt starka utvecklingen för sport- och fritidshandeln under andra halvåret i fjol dämpades dock kraftigt med en försäljningsökning på endast 0,2 procent i januari. Det bör dock beaktas att försäljningen av sport- och fritidsvaror utvecklades mycket starkt under inledningen av 2012 och att jämförelsemånaden därmed ligger på en hög nivå.

Den svagaste utvecklingen återfanns inom beklädnadshandeln där försäljningsvolymen sjönk inom både sko- och klädhandeln med 3,2 respektive 5,6 procent. Järn- och bygghandeln inledde också året svagt med en minskad försäljning på 2,1 procent.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: februari 2013

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

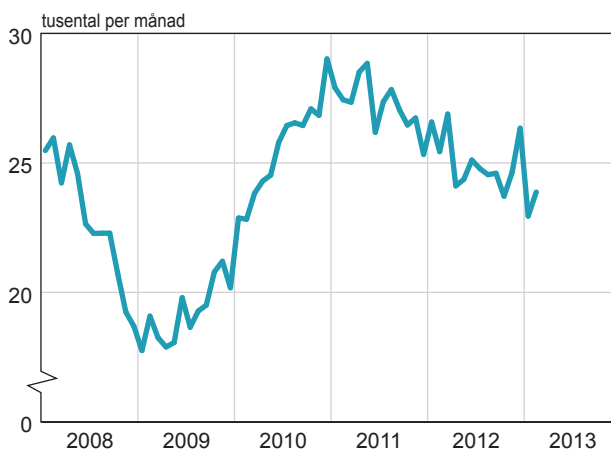
Återhämtning från låg nivå

Efter att fjolåret avslutades med kraftiga uppgångar föll nyregistreringarna tillbaka mycket kraftigt i januari med 12,9 procent, säsongrensats och från månaden innan. Nedgången återhämtades något i februari med en uppgång

på 4 procent. De kraftiga svängningarna månaderna kring årsskiftet beror på den nya miljöbilsdefinitionen som trädde i kraft i januari vilket ledde till att många bilhandlare förregistrerade bilar innan årsskiftet som levererades under inledningen på året. Engångseffekter fångas inte upp i säsongrensningen och detta drog troligen upp antalet nyregistreringar i december och tyngde på samma sätt utvecklingen både i januari och i februari.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

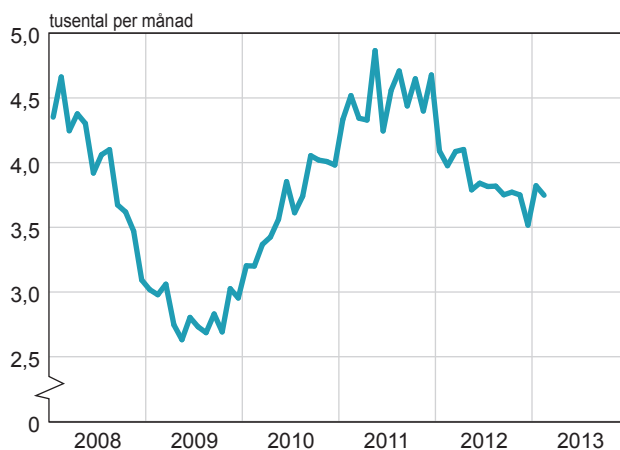

Sett ur ett tremånadersperspektiv ökade nyregistreringarna under perioden december–februari med 0,3 procent, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod. Den kraftiga variationen inom jämförelseperioden innebär dock att det blir svårt att dra klara slutsatser från en sådan jämförelse i nuläget.

Mätt över tolv månader var utvecklingen svag i februari då 19 143 personbilar nyregistrerades, vilket var 13,1 procent färre än samma månad året innan. Att den nya miljöbilsdefinitionen kan ha påverkat det faktiska antalet nyregistreringar bör dock beaktas även här. Utvecklingen för årets två första månader är naturligt nog också svag. Hittills i år har 36 625 personbilar nyregistrerats, vilket är 12,6 procent färre än under motsvarande period 2012.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Lastbilsregistreringarna minskade i februari

Trots en kraftig återhämtning i januari ser läget fortfarande svagt ut på lastbilsmarknaden. I februari minskade nyregistreringarna med 1,9 procent, säsongsgrensad och från månaden innan. Antalet nyregistrerade lastbilar var därmed återigen i paritet med nivån under hösten i fjol efter relativt stora svängningar under december och januari.

Sett ur ett något längre perspektiv är den svaga utvecklingen för lastbilsregistreringarna ännu tydligare. Justerat för säsongvariationer var nyregistreringarna under perioden december–februari 1,7 procent lägre än närmast föregående tremånadersperiod. Hittills i år har 6 382 lastbilar nyregistrerats, vilket är 5,2 procent färre än motsvarande period året innan.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: december 2012

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Ljusare bild av tjänstesektorn

Efter vändningen i november fortsatte tjänsteproduktionen upp i december och ökade med 0,7 procent, säsongsgrensad och jämfört med föregående månad. Uppgifterna för föregående månader har dessutom reviderats upp rejält. Framför allt data för oktober som i stället för den kraftiga nedgång som tidigare redovisats nu visar på i stort sett oförändrad produktion jämfört med september. Även novemberproduktionen har höjts och bilden av tjänstesektorn är nu betydligt ljusare än tidigare. Tremånadersutvecklingen, som varit svag sedan augusti och vid föregående månads publicering låg på minus 1 procent, har stärkts avsevärt. De senaste uppgifterna visar att tjänsteproduktionen under fjärde kvartalet ökade med 0,5 procent säsongsgrensad och jämfört med föregående kvartal. Det är klart bättre än tredje kvartalet då tjänsteproduktionen minskade med 0,4 procent. Även trendjusterade data visar på en förstärkning och kurvan pekar nu uppåt med den brantaste lutningen sedan hösten 2011.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i % jämfört med motsvarande period föregående år

	dec 2012	jan–dec 2012
Motorhandel	2,4	–2,7
Partihandel	0,7	0,4
Detaljhandel	1,0	1,5
Transport och magasinering	3,1	–1,9
Hotell och restaurang	7,3	3,6
Telekommunikation	8,5	2,8
Datakonsultverksamhet o.d.	3,5	4,8
Företagstjänster	2,3	4,3
Kultur, nöje och fritid	3,9	2,7
Total tjänstesektor	2,2	1,5

Kraftigt förbättrad årlig tillväxttakt

Upprevideringen av tidigare månaders produktion beror på att uppgifter nu inhämtats från ett större urval av företag. Den första skattningen baseras alltid på ett mindre urval som främst består av större företag. När uppgifter nu inhämtats från fler mindre företag visar det sig att deras produktion utvecklats starkare än de större företagens. Upprevideringen gäller de flesta delbranscher men är extra kraftig för datakonsulterna samt uthyrnings- och resetjänster.

Tillväxten i årstakt ser nu betydligt bättre ut än för några månader sedan. Efter att i september och oktober ha legat under nollstrecket klättrade tillväxttakten till 0,9 procent i november och i december stärktes den ytterligare till 2,2 procent. Samtliga delbranscher uppvisade positiva utvecklingstal i december och allra starkast gick telekommunikationsbranschen med en produktionsökning på 8,5 procent. I hotell- och restaurangbranschen fortsatte den goda utvecklingen från november och tillväxttakten stegrades ytterligare till 7,3 procent. Datakonsultbranschen, som efter den svaga hösten visade tecken på en återhämtning i november, fortsatte att stärkas i december och redovisade en tillväxt på 3,5 procent. Värt att notera är även att såväl motorhandeln som transportbranschen, som uppvisat sjunkande volymer under lång tid, vände upp till tillväxt i december.

Även om decemberstatistiken huvudsakligen var stark med positiva tillväxttal för samtliga branscher så innehöll den också ett par besvikelser. I den stora branschen företagstjänster saktade tillväxten åter in efter att ha stärkts i november och i hälso- och sjukvårdsbranschen försvagades den tidigare goda tillväxttakten betydligt.

Produktionen ökade 1,5 procent 2012

Helåret 2012 ökade tjänsteproduktionen med 1,5 procent kalenderkorrigerat, vilket är en betydande försvagning jämfört med föregående års tillväxt på 5 procent. Jämfört med fjolåret har ökningstakten varit svag hela året men fram till i maj var tillväxten åtminstone hygglig. I juni inleds sedan en mycket svag period och produktionen sjönk fram till oktober med 1,6 procent i säsongsgrensade termer. Året avslutades sedan hyggligt med uppgångar i november och december. Den bransch som gick klart bäst 2012 var hälso- och sjukvård som ökade volymen med 7,4 procent. Näst starkast utveckling hade datakonsultbranschen som gick mycket starkt under första halvåret men tappade farten ordentligt under hösten. Efter en viss återhämtning i slutet av året kunde branschen räkna hem en årlig volymökning på 4,8 procent. Även företagstjänsterna gick hyggligt och noterades för en tillväxt på 4,3 procent. I två branscher, motorhandeln och transportbranschen, minskade däremot produktionen jämfört med 2011.

BYGGMARKNAD

Liten ljusning i byggsektorn

Enligt konjunkturbarometern har orderingången till bygg- och anläggningsverksamhet slutat att falla de senaste månaderna, men fortfarande är flertalet byggföretag missnöjda med orderstockens storlek. Såväl byggproduktion som sysselsättning har minskat ytterligare, men det är samtidigt färre företag än tidigare som redovisar minskningar. Även anbudspriserna är fortfarande på väg nedåt och närmare hälften av byggföretagen uppger att priserna har sänkts. Utvecklingen har varit ungefär likadan för både hus- och anläggningsbyggare de senaste månaderna.

Det finns en viss optimism inför de närmast kommande månaderna då orderingången väntas öka något både för hus- och anläggningsbyggare. Byggproduktionen bedöms totalt bli ungefär oförändrad, medan sysselsättningen förutses minska ytterligare något. Även anbudspriserna väntas fortsätta att falla, men det är färre företag än tidigare som räknar med sänkningar.

Byggkostnader

Senaste uppgift: januari 2013

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

December 2012–januari 2013 +0,3 procent

Faktorprisindex ökade med 0,3 procent mellan december 2012 och januari 2013.

I januari ökade entreprenörens kostnader för grupperna Omkostnader och Byggmaterial medan grupperna Transporter, drivmedel, elkraft och Löner sjönk. Lönekostnaderna gick ned något på grund av minskade sociala avgifter.

Vita varor gick upp med 2,3 procent och hade störst prisförändring av byggmaterialkostnader i januari. Snickerier var oförändrade och trävaror gick ned. Alla övriga byggmaterialgrupper ökade något.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	jan 13/dec 12	jan 13/jan 12
Entreprenadkostnader	0,3	1,9
Byggmaterial	0,7	2,1
Löner	-0,2	2,4
Maskiner	0,0	0,2
Transporter, drivmedel, elkraft	0,2	-1,9
Omkostnader	0,1	3,0
Byggherrekostnader	0,0	-0,2
Total byggkostnad	0,3	1,7

Januari 2012–januari 2013 +1,7 procent

Faktorprisindex steg med 1,7 procent mellan januari 2012 och januari 2013.

Entreprenörens kostnader steg med 1,9 procent. Byggmaterial gick upp med 2,1 procent och det hade den största påverkan på entreprenörens kostnader.

Omkostnader ökade med 3,0 procent. Löner och Maskiner steg med 2,4 respektive 0,2 procent.

Gruppen Transporter, drivmedel, elkraft gick ned med 1,9 procent. Inom den gruppen sjönk lastbilstransporter och dieselolja något medan elkraft sjönk med 6,5 procent. Byggherrekostnaderna gick ned med 0,2 procent. Räntekostnaderna gick ned med 13,6 procent, men sänkningen balanserades av att tjänstemannalönerna gick upp med 4,2 procent.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: januari 2013

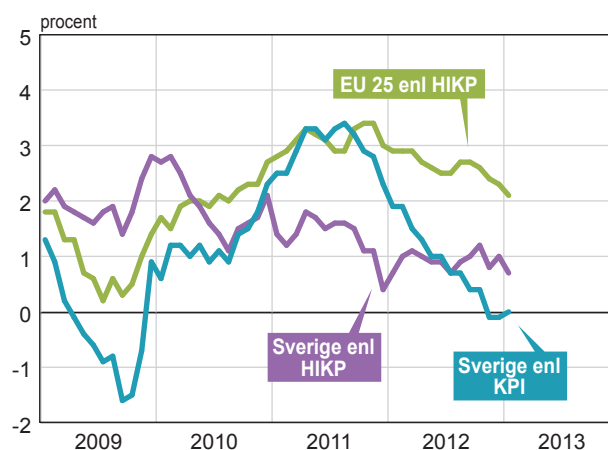
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Inflationstakt 0,0 procent

Inflationstakten var 0,0 procent i januari, vilket är en uppgång sedan december då den var -0,1 procent. Från december 2012 till januari 2013 sjönk KPI med i genomsnitt 0,8 procent. Under motsvarande period förra året sjönk KPI med 0,9 procent. Inflationstakten enligt KPI med fast ränta (KPIF) var 1,0 procent i januari.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Senaste månaden: priserna ner 0,8 procent

KPI sjönk med i genomsnitt 0,8 procent från december 2012 till januari 2013.

Priserna sjönk dock med i genomsnitt 0,9 procent. Skillnaden förklaras av tekniska faktorer. Vid varje årsskifte ändras den varukorg som ligger till grund för beräkningen av KPI, framför allt uppdateras konsumtionsvikterna för de varor och tjänster som ingår i varukorgen. Varukorgseffekten på månadstalet i januari 2013 var 0,1 procentenhet. Att korgeffekten var positiv beror på effekten från räntekostnader för egna hem.

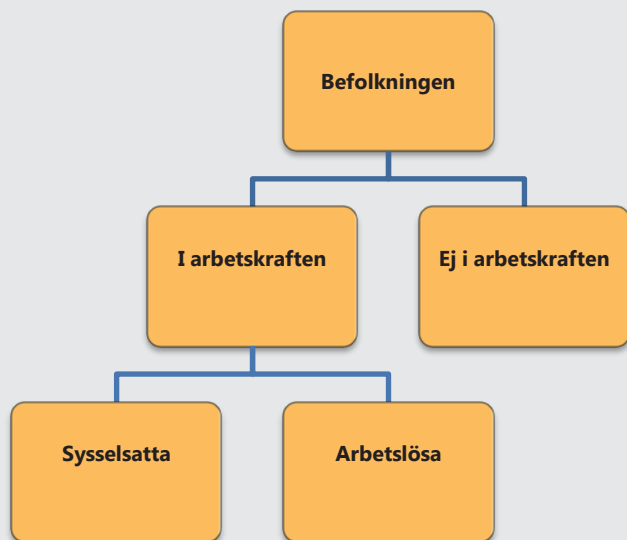
Till den totala nedgången den senaste månaden bidrog säsongsnormala prissänkningar på kläder och skor (-12,2 procent) med 0,7 procentenheter. Billigare utrikes flygresor (-33,0 procent) bidrog nedåt med 0,3 procentenheter. Sänkta priser på hushållstextilier (-10,2 procent) och

Tecken på stabiliserad arbetsmarknad

Efter höstens snabba försvagning ser den svenska arbetsmarknaden ut att ha stabiliserats de senaste månaderna med en utplaning för både varslen och arbetslösheten. En viss stabilisering kan skönjas även i EU där arbetslösheten upphört att öka, dock på en mycket hög nivå. I USA går utvecklingen på arbetsmarknaden åt rätt håll men i en förhållandevis långsam takt.

Att mäta situationen på arbetsmarknaden

Hur arbetsmarknaden utvecklas är av mycket stor vikt för ett lands ekonomi och arbetsmarknadsstatistiken följs med stort intresse av såväl ekonomer och politiker som media och allmänhet. I SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU) beskrivs utvecklingen på arbetsmarknaden för Sveriges befolkning i åldern 15–74 år. När man studerar statistiken är det viktigt att känna till vad de olika begrepp som används betyder. Det mest förekommande måttet på situationen på arbetsmarknaden är den relativa arbetslösheten, som ofta brukar benämnas enbart som "arbetslösheten". Denna definieras som antalet arbetslösa i förhållande till arbetskraften. Ett annat välanvänt mått är sysselsättningsgraden, som definieras som antalet sysselsatta i förhållande till befolkningens stolk. Båda dessa storheter uttrycks oftast i procentform.

En viktig skillnad mellan arbetslösheten och sysselsättningsgraden är således att den förstnämnda mäts som andel av arbetskraften medan den andra mäts som andel av befolkningen. Vad befolkningen betyder är nog klart för de flesta men vad som menas med arbetskraften är sannolikt inte lika välkänt. Till arbetskraften räknas de som har ett arbete (de sysselsatta) samt de som inte har ett arbete men *kan* arbeta och *söker* ett arbete (de arbetslösa). Övriga personer räknas som utanför arbetskraften. Det kan finnas flera olika skäl till att en person inte deltar i arbetskraften.

De vanligaste orsakerna är att man är långvarigt sjuk, heltidsstuderande, hemarbetande eller pensionär. Dessutom räknas vissa deltagare i arbetsmarknadspolitiska program som utanför arbetskraften.

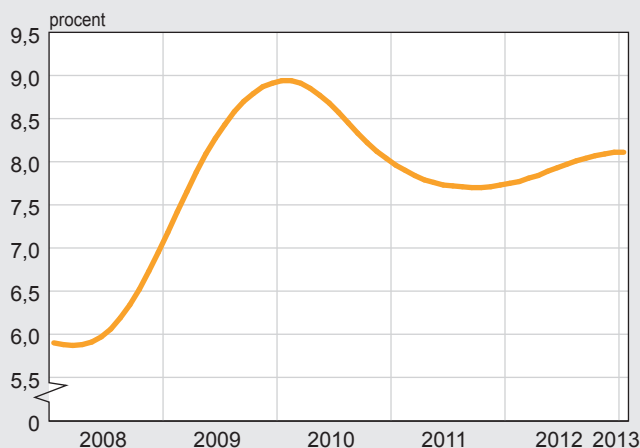
Arbetskraftsdeltagandet viktigt att följa

Eftersom antalet arbetslösa och antalet sysselsatta relateras till två olika jämförelsegrupper kan arbetslösheten och sysselsättningsgraden ibland utvecklas åt samma håll. Vid en stabil arbetskraftssituation leder en ökad sysselsättning normalt till ett fall i arbetslösheten. Om arbetskraftsdeltagandet ökar kan det dock förekomma att arbetslösheten, trots ökad sysselsättning, är oförändrad eller till och med ökar. Om man inte känner till hur måtten är definierade kan detta verka förvirrande och för att till fullo förstå hur arbetsmarknaden utvecklas är det viktigt att även studera arbetskraftsdeltagandet.

Arbetskraftsdeltagandet varierar över tiden och på lång sikt kan det påverkas kraftigt av faktorer som förändrad omfattning av arbete utanför arbetsmarknaden, ökad utbildning, förändrad sjuklighet och förändrad ålderssammansättning. På kort sikt beror rörelserna främst på konjunkturutvecklingen. När konjunkturen försämras och sysselsättningen sjunker brukar även arbetskraftsdeltagandet minska. Förklaringen är att en del individer betraktar sannolikheten att få ett jobb som så liten att de slutar söka jobb och drar sig ur arbetskraften, oftast övergår de till studier. När konjunkturen vänder upp och arbetsmarknaden förbättras ökar sannolikheten att få ett jobb och då stiger normalt arbetskraftsdeltagandet.

Arbetslöshet

Trend

Arbetslösheten planar ut

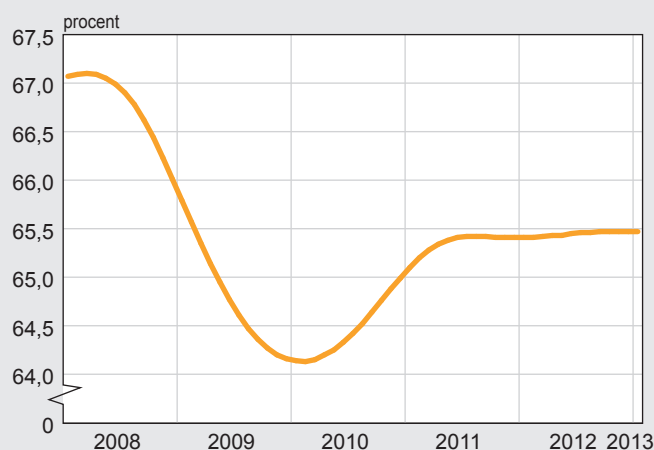
Under de senaste fem åren har arbetslösheten varierat i takt med de snabba konjunktursvängningarna. I början av 2008 hade arbetslösheten, efter flera goda år, pressats tillbaka till strax under 6 procent. Under hösten försvagades dock arbetsmarknaden kraftigt till följd av finanskrisen.

I FOKUS

Försämringen fortsatte ända fram till början på 2010 då arbetslösheten stigit till över 9 procent. Därefter kom en vändning och fram till hösten 2011 sjönk arbetslösheten tillbaka med cirka 1,5 procentenheter. Till följd av förnyad oro i världsekonomin vände den svenska konjunkturen ned igen i slutet av 2011 vilket ledde till en ny försvagning på arbetsmarknaden.

Sysselsättningsgrad

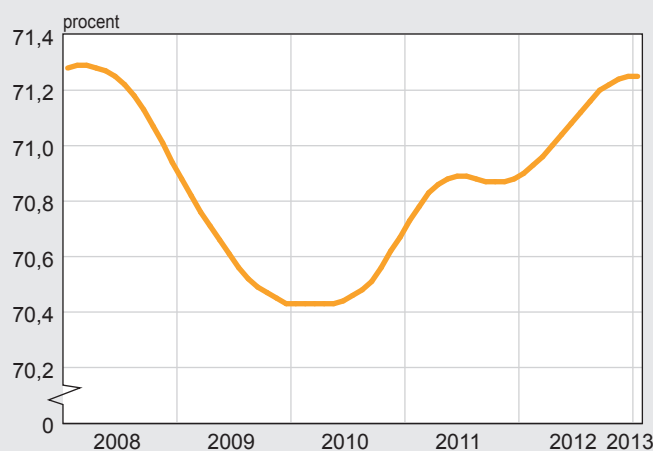
Trend

2012 uppvisade arbetslösheten en uppåtgående trend och efter sommaren kom en tydlig konjunkturförsvagning. Under hösten ökade antalet varsel om uppsägning kraftigt men mot slutet av året planade de ut och Arbetsförmedlingen skrev i ett pressmeddelande 8 februari att höstens snabba försvagning på arbetsmarknaden i det närmaste har upphört. Trots de många varslen har inte arbetslösheten ökat nämnvärt på senare tid. I januari var den 8,4 procent vilket är precis samma nivå som i januari 2012. Säsongsrensade data visar att arbetslösheten efter en uppgång i november sjönk tillbaka i december och sedan låg stilla i januari.

Arbetskraftsdeltagande

Trend

Noterbart är också att den ökning av arbetslösheten som skedde under 2012 inte berodde på minskad sysselsätt-

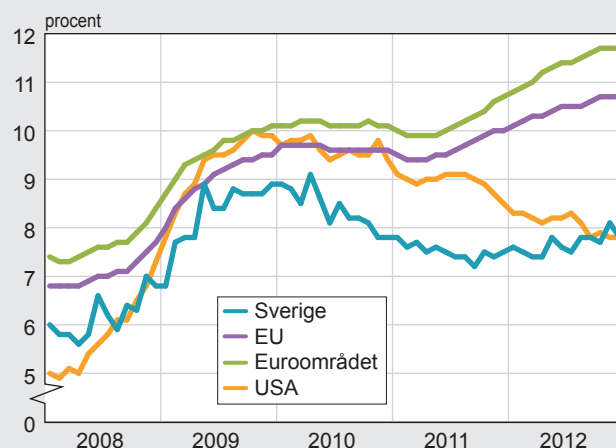
ning. Antalet sysselsatta växte istället ungefär i takt med befolkningen, vilket innebar att sysselsättningsgraden var i stort sett oförändrad. Uppgången i arbetslösheten berodde istället huvudsakligen på ett ökat arbetskraftsdeltagande.

Svagare arbetsmarknad i Europa

Även i EU har arbetslösheten upphört att öka de senaste månaderna, dock på en betydligt högre nivå än i Sverige. Innan och under finanskrisen var arbetslösheten i EU mindre än 1 procentenhet högre än i Sverige. I många EU-länder kom dock ingen återhämtning efter krisen utan arbetslösheten låg kvar på en hög nivå. I mitten av 2011 började sedan arbetslösheten åter att stiga kraftigt och i december 2012 var arbetslösheten i EU 10,7 procent, vilket var drygt 3 procentenheter högre än i Sverige. I euroområdet är situationen ännu värre med en arbetslöshet på 11,8 procent. Den högsta arbetslösheten i EU finns i Grekland och Spanien där över en fjärdedel av arbetskraften går utan jobb. Den lägsta arbetslösheten återfanns i december i Österrike med 3,8 procent följt av Tyskland med 5,3 procent.

Arbetslöshet

Säsongsrensade

Långsam förbättring i USA

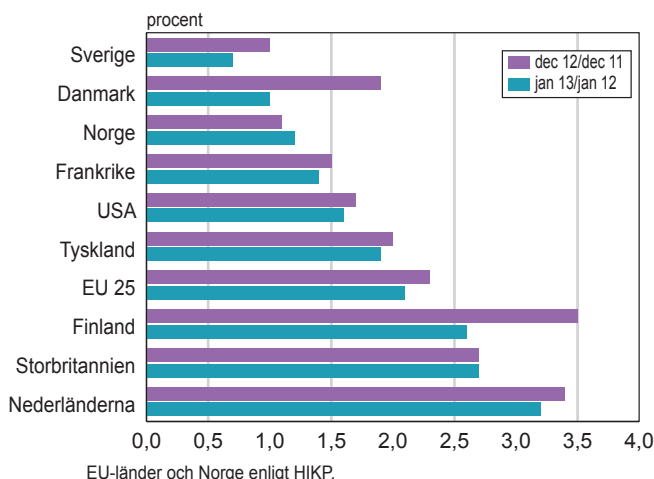
Till skillnad från den europeiska så har den amerikanska arbetsmarknaden stärkts de senaste åren. Arbetslösheten har sedan toppen 2010 sjunkit med drygt 2 procentenheter och låg i december på ungefär samma nivå som i Sverige. Antalet sysselsatta har i säsongsrensade tal ökat varje månad sedan oktober 2010 och så väl sysselsättningsgrad som arbetskraftsdeltagandet har det senaste året upphört att sjunka. Utvecklingen ser ut att gå åt rätt håll men återhämtningen går långsammare än många hoppats på. Det är fortfarande långt kvar till situationen innan finanskrisen då arbetslösheten låg runt 5 procent. För att nå den nivån skulle, med nuvarande storlek på arbetskraften, ytterligare cirka 4,5 miljoner jobb behöva skapas. Med det senaste årets takt på cirka 180 000 jobb i månaden skulle det ta drygt 2 år till.

charterresor (–8,1 procent) bidrog nedåt med ytterligare 0,1 procentenhet vardera.

Nedgången motverkades av prishöjningar på sjuk- och tandvård (2,8 procent) samt livsmedel (0,7 procent), vilka bidrog uppåt med vardera 0,1 procentenhet till månadsförändringen i KPI. Prishöjningar inom boendeposten (0,7 procent) och höjda broavgifter (66,0 procent) där trängselskatten i Göteborg ingår fr.o.m. januari 2013, bidrog vardera uppåt med 0,1 procentenhet.

Inflationstakten i olika länder

Säsongrensade månadsdata

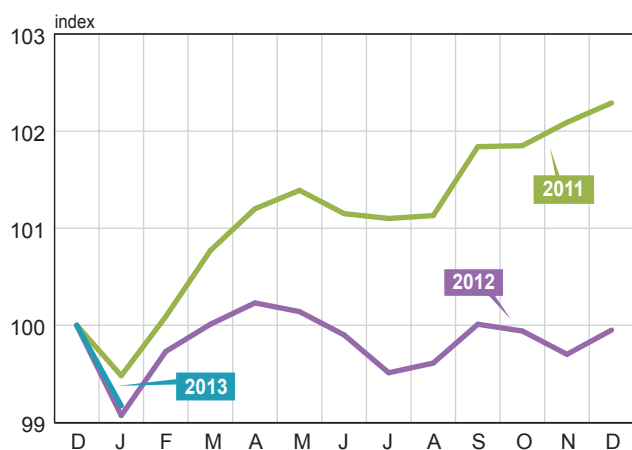

Senaste tolv månaderna: priserna oförändrade

Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste tolv månaderna, var 0,0 procent i december, vilket är en ökning av inflationstakten jämfört med december då den var –0,1 procent.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år = 100

Till den oförändrade inflationstakten sedan januari 2012 bidrog minskade räntekostnader (–11,6 procent) med 0,6 procentenheter. Sänkta priser på hemelektronik (–11,1 procent) och teletjänster och utrustning (–4,5 procent) bidrog nedåt med vardera 0,2 procentenheter.

Samtidigt bidrog höjda priser på livsmedel och alkoholfria drycker (2,3 procent) uppåt med 0,3 procentenheter. Höjda hyror (2,5 procent) bidrog uppåt med 0,2 procent-

enheter. Högre priser på tobaksvaror (8,3 procent) bidrog uppåt med 0,1 procentenhet. Prisuppgångar på övriga grupperingar bidrog ytterligare till förändringen i KPI sedan januari 2012.

KPI för januari 2013 var 312,00 (1980=100).

Konsumentprisernas förändring

Januari 2013	Förändring från		Bidrag till förändring sedan jan 2012 ¹⁾
	Föregående månad	jan 2012	
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,7	2,3	0,3
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,5	4,0	0,2
Kläder och skor	–12,2	1,3	0,1
Boende	0,7	–1,2	–0,4
Inventarier och hushållsvaror	–1,5	–2,5	–0,1
Hälso- och sjukvård	1,5	1,7	0,1
Transport	–1,4	0,4	0,1
Post och telekommunikationer	–0,4	–4,2	–0,2
Rekreation och kultur	–1,5	–1,1	–0,1
Utbildning	0,9	2,9	0,0
Restauranger och logi	–0,1	1,7	0,1
Div varor och tjänster	–0,2	1,3	0,1
KPI totalt	–0,8	0,0	0,0

1) Procentenheter

De svenska inflationsmått

Januari	Förändring i procent sedan	
	dec 2012	jan 2012
KPI	–0,8	0,0
NPI	–1,1	–0,2
HIKP	–0,7	1,0
KPIX	–1,0	0,7
KPIF	–1,0	0,7

NPI (Nettoprisindex) är KPI exkl. nettot av indirekta skatter och subventioner. HIKP (Harmoniserat konsumentprisindex) är ett internationellt inflationsmått. I KPIX exkluderas räntekostnader för egna hem samt effekten av ändrade indirekta skatter och subventioner från KPI. I KPIF (KPI med fast ränta) beräknas egnahemsägarnas räntekostnader vid en konstant räntesats.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: januari 2013

Källa: SCB:s producentprisindex

Producentpriserna oförändrade i januari

Producentpriserna totalt var oförändrade från december till januari. Under samma period sjönk priserna med 0,4 procent på importmarknaden och med 0,2 procent på exportmarknaden. På hemmamarknaden steg priserna med 0,1 procent.

Högre priser på fjärrvärme bidrog till ökningen på hemmamarknaden. Uppgången motverkades av lägre priser på el. På exportmarknaden bidrog andra metaller än järn och motorfordon till nedgången. Samtidigt motverkade högre priser på övriga maskiner nedgången. På importmarknaden bidrog bland annat lägre priser på datorer, elektronikvaror och optik till nedgången.

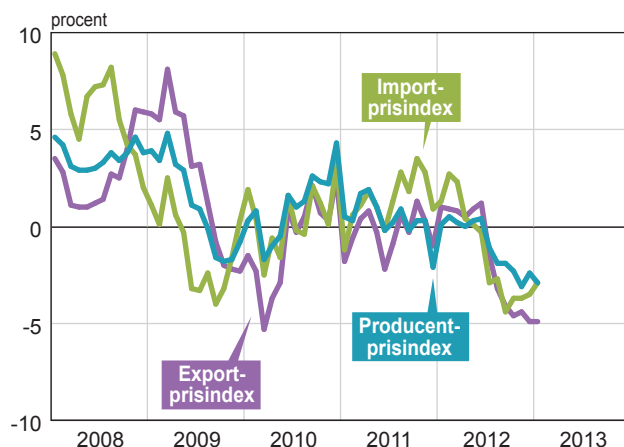
Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producent-

priserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, sjönk med 0,2 procent från december till januari.

Jämfört med januari förra året har producentpriserna totalt sjunkit med 2,9 procent. Under samma period har priserna sjunkit med 4,9 procent på exportmarknaden, 2,9 procent på importmarknaden och 0,8 procent på hemmamarknaden. Priserna för inhemsk tillgång har gått ned med 1,9 procent.

Exportprisindex, importprisindex och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Tjänsteprisindex

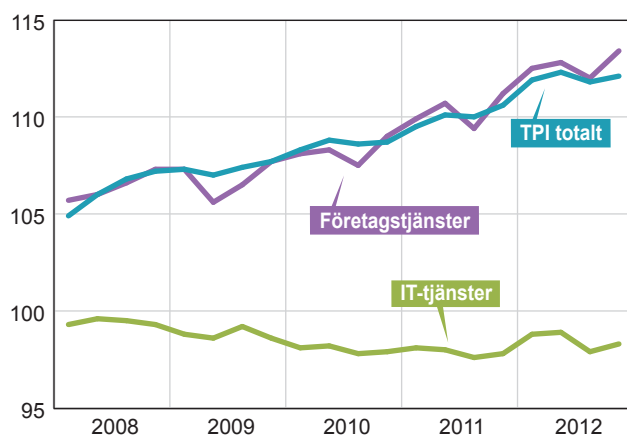
Senaste uppgift: fjärde kvartalet 2012

Källa: SCB:s tjänsteprisindex

Tjänstepriserna steg fjärde kvartalet

Tjänsteprisindex steg med 0,3 procent från tredje till fjärde kvartalet 2012. Motsvarande förändring under föregående kvartal var en nedgång med 0,4 procent. Sedan fjärde kvartalet 2011 har Tjänsteprisindex stigit med 1,4 procent.

Tjänsteprisindex 2005=100

Till den positiva kvartalsförändringen bidrog främst prisökningar inom Juridik, ekonomi och teknik samt finans- och försäkringsverksamhet. Även Informations- och kommunikationstjänster bidrog till ökningen. Prissänk-

ningar inom Transport- och magasineringstjänster samt Fastighetstjänster motverkade uppgången.

Tjänsteprisindex

	Index kv 4 2012 2005=100	Förändring från, %	
		Föreg. kvartal	kv 4 2011
Transport och magasinering	114,8	-0,5	0,5
Hotell och restaurang	122,9	0,6	0,2
Information och kommunikation	98,3	0,4	0,5
Fastighetstjänster	116,7	-0,3	2,5
Företagstjänster	113,4	1,3	2,0
Uthyrning och andra stödtjänster	118,1	0,5	1,4
Andra servicetjänster	118,5	0,3	3,0
Tjänsteprisindex	112,1	0,3	1,4

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: januari 2013

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Krister Näsén

I januari 2013 var 4 578 000 i åldern 15–74 år sysselsatta. Jämfört med samma period föregående år är det en ökning med 58 000 personer. Antalet arbetslösa var 421 000, vilket motsvarar en arbetslöshet på 8,4 procent, samma nivå som ett år tidigare. Antalet arbetade timmar var i genomsnitt 132,1 miljoner per vecka. Trendjusterade data visar på en svag ökning av antalet sysselsatta och antalet personer i arbetskraften, samt en utplanande arbetslöshet.

Den 14 februari i år uppdaterades statistiken från AKU för perioden 2010–2012 med anledning av en ny förbättrad beräkningsmetod. Den nya beräkningsmetoden har inneburit att nivåerna för antalet sysselsatta och arbetslösa har ändrats, men inte utvecklingen på arbetsmarknaden. Fokus bör därför läggas på de förändringar som har skett på arbetsmarknaden och inte på nivån.

Enligt Arbetsförmedlingens statistik över arbetsmarknaden fortsatte antalet varsel i januari 2013 ligga kvar på en hög nivå men uppvisade ingen större förändring jämfört med samma period 2012. Antalet inskrivna arbetslösa ökade med 17 000 till 423 000. Arbetsgivarna anmälde fler nya lediga platser – i huvudsak tidsbegränsade anställningar.

Antalet sysselsatta ökade

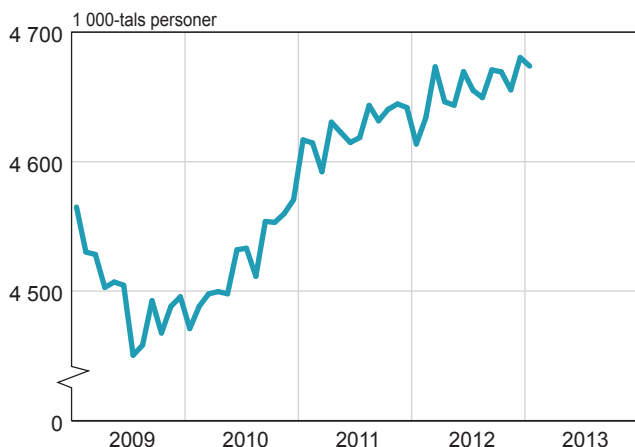
Antalet sysselsatta personer i åldern 15–74 år var 4 578 000 i januari 2013. Det är en ökning med 58 000 personer jämfört med januari 2012. Det bör dock uppmärksammas att i januari 2012 var skattningarna mer osäkra och antalet sysselsatta tros ha underskattats, vilket förklaras av de slumpfel som vid enstaka tillfällen kan leda till större avvikelser i urvalsundersökningar. Förändringen i antalet sysselsatta mellan 2012 och 2013 kan därför vara

något överskattad. Andelen sysselsatta av befolkningen, sysselsättningsgraden, var 64,1 procent för befolkningen 15–74 år. Bland män var andelen sysselsatta 66,3 procent och bland kvinnor 62,0 procent.

Säsongrensat uppgick antalet sysselsatta i åldern 15–74 år till 4 764 000 i januari 2013. Det motsvarar en sysselsättningsgrad på 65,5 procent. Av männen var 67,7 procent sysselsatta och av kvinnorna 63,3 procent. Trendjusterade data visar fortsatt på en ökande trend för antalet sysselsatta, om än svag.

Antal sysselsatta

Ålder 15–74 år. Säsongrensade månadsvärden

Det outnyttjade arbetskraftsutbudet ökar

Arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande utgör tillsammans det outnyttjade arbetskraftsutbudet. I januari 2013 uppgick det outnyttjade arbetskraftsutbudet till i genomsnitt 22,4 miljoner timmar per vecka. Det är en ökning med 1,4 miljoner timmar jämfört med januari 2012. Det motsvarar 560 000 heltidsarbeten med 40 timmars arbetsvecka.

Arbetsmarknad

	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
jan	4 519	4 578	14 070	13 210	414	421
feb	4 559		15 160		407	
mar	4 621		15 350		400	
apr	4 603		14 190		401	
maj	4 616		14 380		431	
jun	4 788		14 690		477	
jul	4 839		9 270		387	
aug	4 718		12 450		381	
sep	4 666		15 870		382	
okt	4 656		15 870		376	
nov	4 630		15 620		392	
dec	4 647		13 550		381	

Uppgifterna baserar sig på den nya åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Både antalet undersysselsatta och antalet latent arbetssökande ökade i januari 2013. Antalet undersysselsatta ökade med 37 000 till 330 000. De latent arbetssökande, det vill säga personer som velat och kunnat ta arbete men inte sökt något, var 177 000 vilket är en ökning med 45 000

personer. Det är tredje månaden i rad som det för båda grupperna sker en ökning på ett års sikt.

Antalet arbetade timmar – 132,1 miljoner

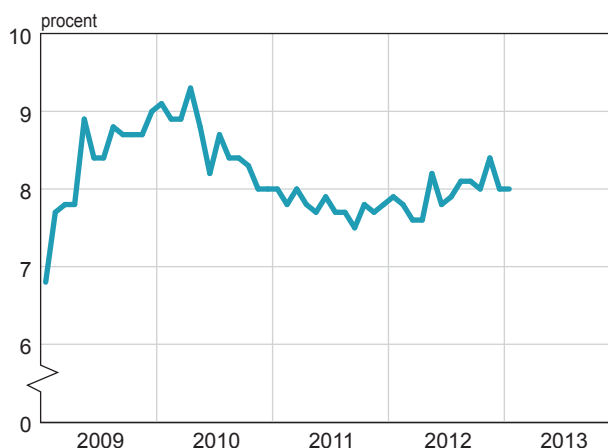
Det totala antalet arbetade timmar uppgick i januari 2013 till i genomsnitt 132,1 miljoner per vecka. När hänsyn tagits till skillnader i semesteruttag och ledighet är det ingen säkerställd skillnad jämfört med januari 2012.

Ingen ökning av arbetslösheten

I januari 2013 var 421 000 personer i åldern 15–74 år arbetslösa, varav 231 000 män och 190 000 kvinnor. Arbetslösheten uppgick till 8,4 procent av arbetskraften. Jämfört med samma period föregående år är det ingen statistiskt säkerställd skillnad i varken antal eller andel. Bland männen var arbetslösheten 8,8 procent och bland kvinnorna 8,0 procent.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete. Säsongrensade månadsvärden

Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 147 000 arbetslösa, av vilka 73 000 var heltidsstuderande. För gruppen motsvarade det en arbetslöshet på 24,8 procent.

Säsongrensat uppgick antalet arbetslösa personer till 405 000. Arbetslösheten, det vill säga andelen arbetslösa av arbetskraften, var 8,0 procent. Arbetslösheten för männen var 8,3 procent och för kvinnorna 7,6 procent. Under de senaste månaderna har trenden för både antalet och andelen arbetslösa planat ut.

Fler nya platser anmälda

Enligt Arbetsförmedlingen uppgick antalet registrerade arbetslösa och antalet personer i program med aktivitetsstöd i januari till 423 000. Jämfört med samma månad 2012 är det en ökning med 17 000. Antalet lediga platser som anmäldes till landets arbetsförmedlingar uppgick till 75 000, vilket är 6 000 fler än föregående år. Den största delen av denna uppgång består av tillfälliga anställningar inom vård och omsorg. Antalet varsel fortsätter enligt Arbetsförmedlingen att ligga kvar på en hög nivå. 6 700 personer varslades i januari om uppsägning, vilket är ungefär samma nivå som för ett år sedan.

Arbetskraftskostnader och löner

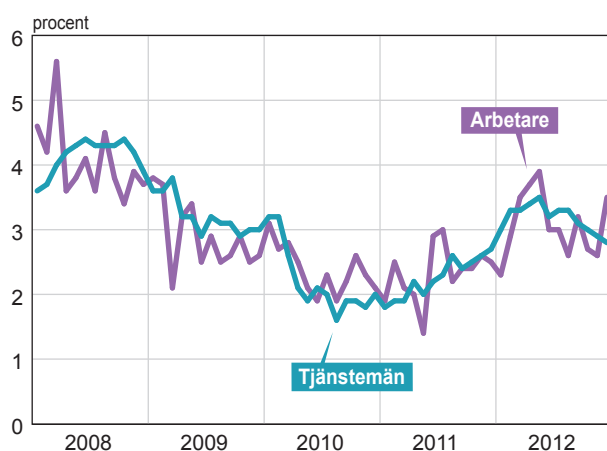
Senaste uppgift: december 2012

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under december 2012 152,20 kronor exklusive övertidstillägg och 154,20 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 3,5 procent respektive 3,6 procent jämfört med december 2011. Under december 2012 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 34 720 kronor exklusive rörliga tillägg och 35 450 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,9 respektive 2,8 procent jämfört med december 2011.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för december 2012 beräknats till 268,72 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 113,7 en förändring med 4,1 procent jämfört med december 2011. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för december 2012 beräknats till 249,18 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 53 031 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 111,7 en ökning med 3,2 procent jämfört med december 2011. Motsvarande index för tjänstemän blir 112,0 en ökning med 3,3 procent jämfört med december 2011.

FINANSMARKNAD

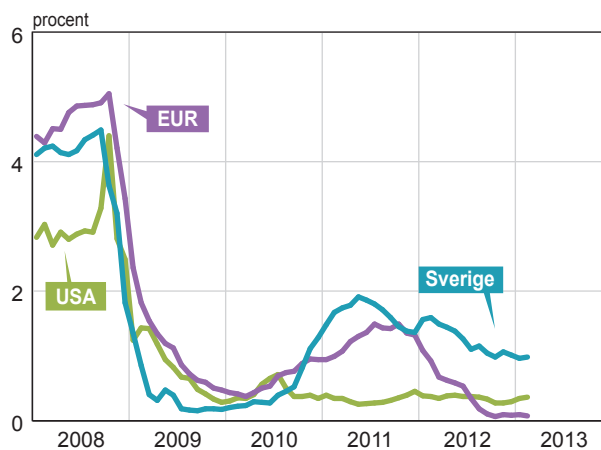
I den finansiella statistik som SCB publicerat under februari har det varit en del fokus på de icke-finansiella företagens lån och finansiering. Trots sjunkande utlåningsräntor sjönk den årliga tillväxttakten för de monetära finansinstitutens utlåning till icke-finansiella företag till 1,4 procent i finansmarknadsstatistiken för januari. Vid början av förra året var tillväxttakten drygt 6 procent.

Direkta investeringar i Sverige, som är en del av betalningsbalansen, visar att stora lån återbetalats till koncern-

företag i utlandet och i Sverige under det fjärde kvartalet 2012. Då lån i många fall reglerats gentemot eget kapital har detta samtidigt medfört stora inflöden inom eget kapital. Merparten av dessa flöden har gått inom EU. De koncerninterna lånen förändringar ska ses i ljuset av regeringens åtgärder mot skatteplanering genom så kallade räntesnurrar. Dessa åtgärder innebär bland annat att det inte längre är tillåtet att göra avdrag för ränteutbetalningar till lågskatteländer utanför EES och att avdrag inte får göras främst för att undvika skatt.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

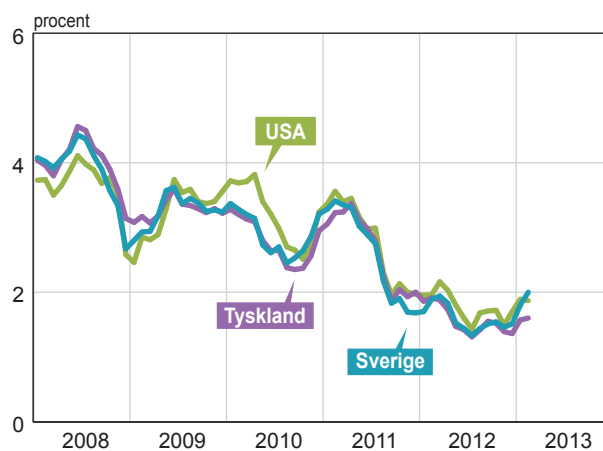
Källa: Riksbanken

Förnyad oro på räntemarknaden

Finansinspektionen meddelade i mitten av månaden att de planerar att införa den diskonteringsränta som kommer att gälla i Solvency 2. Den nya diskonteringsräntekurvan kommer att bygga på två delar. En del som består av marknadsräntor för de löptider där det finns att tillgå och en andra del som är tänkt att konvergera mot en långsiktig jämviktränta som kallas UFR, Ultimate forward rate. Det finns farhågor att detta på sikt kan innebära mindre hedging från försäkringsbolagen samt en brantare räntekurva.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer

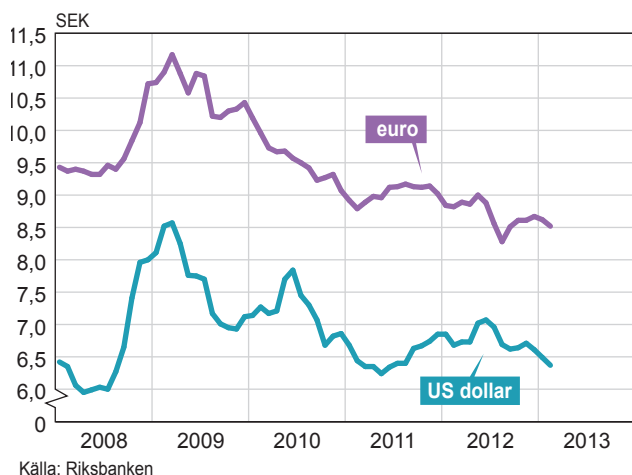
Källa: Riksbanken

Riksbankens räntebesked, att reporäntan hålls oförändrad på 1,0 procent, överraskade många bedömare som

hade väntat sig en sänkning med 25 punkter. Trots svag tillväxt och ett lågt inflationstryck i svensk ekonomi valde Riksbanken att fokusera på positiva signaler som indikerar en vändning uppåt för konjunkturen. Riksbanken pekar bland annat på minskad oro på finansmarknaderna och att hushållen och företagen har blivit mer optimistiska om framtiden.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.
Månadsgenomsnitt

Som på beställning aktualiserades därför eurokrisen i samband med det italienska valet. Kreditvärderingsinstitutet Moody's meddelade att de skulle överväga nedgradering av Italiens kreditbetyg om landets ekonomiska utsikter försämrades eller om de skulle få svårt att genomföra reformer. Samtidigt som aktiemarknaderna ser ut att ha tagit valresultatet med en klackspark så har ränte- och valutamarknaderna påverkats. Investerare som under hösten har lämnat svenska värdepapper, till viss del till förmån för italienska, spanska och franska obligationer, vill nu åter till tryggare hamnar och pressar därför ner de svenska räntorna.

Valutakursindex för kronan

Månadsgenomsnitt

Svenska statsräntor, som under de senaste månaderna har handlats upp, sjönk under slutet av februari. Tioåriga

statsobligationer handlades till 1,98 procent i slutet av januari, steg till 2,09 procent för att sedan sjunka till 1,89 procent under månadens sista dagar.

Börsåret fortsätter i dur

Stockholmsbörsen har öppnat året uppåt. Även februari innebar en månad med stigande kurser. Sammantaget steg AFGX med 3,5 procent under månaden vilket totalt under året innebär en ökning med 9,2 procent. Dow Jones fortsatte uppåt, om än i makligare tempo, och steg med 1,4 procent. FTSE höll samma tempo samtidigt som DAX i Frankfurt backade med 0,3 procent.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex

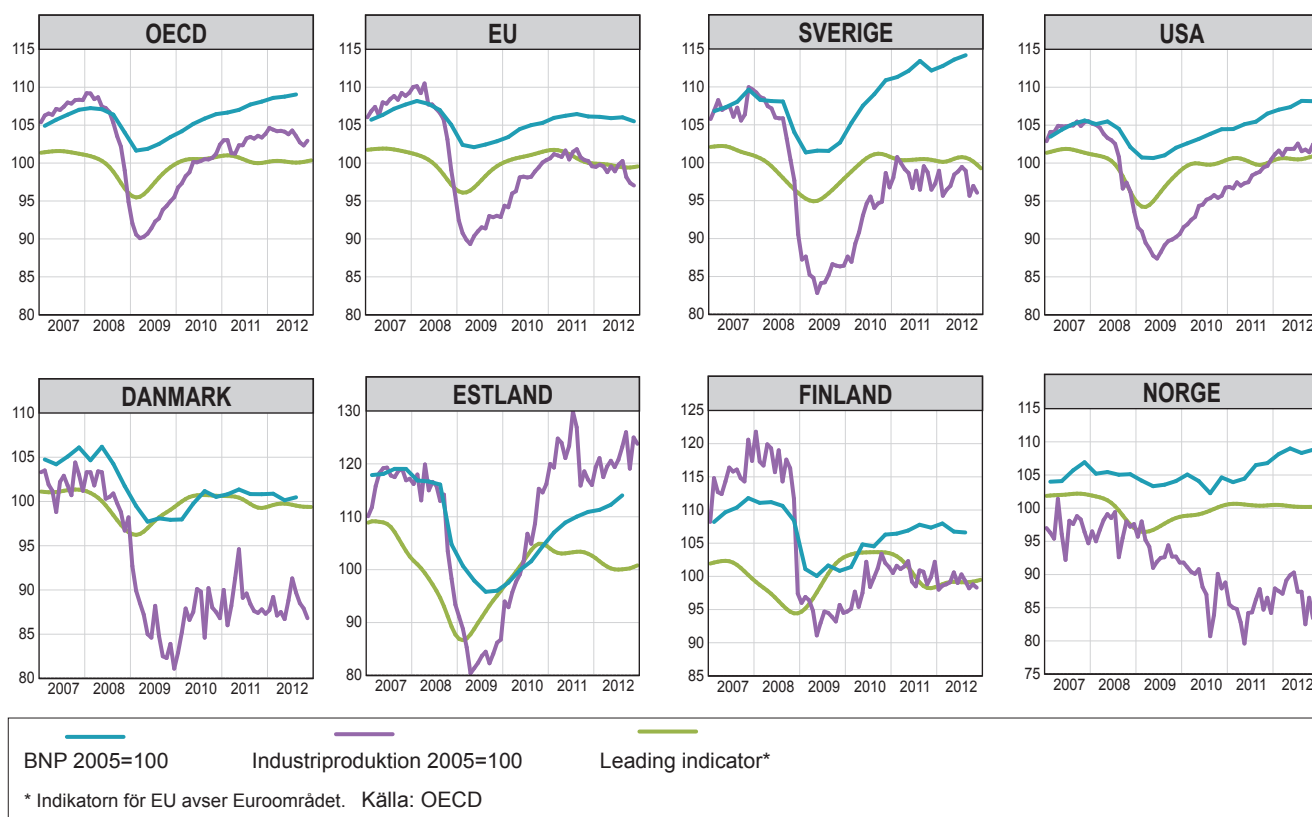
Jon Smedsaas, Finansmarknadsstatistik

Ekonomisk statistik –mars

	Datum	Avser period
Inregistrering av fordon	01	feb
Nationalräkenskaperna	01	kv 4 –12
Volymutveckling, import och export	01	kv 4 –12
Arbetskostnadsindex, privat sektor	04	dec
Tjänsteproduktionsindex	05	jan
Näringslivets investeringar	06	enl feb
Småhusbarometern	07	feb
Industrins leveranser och order	08	jan
Industriproduktionsindex	08	jan
Konsumentprisindex	12	feb
Arbetskraftsundersökningen	14	feb
Finansräkenskaper	21	4 kv –12
Producentprisindex	26	feb
Detaljhandels försäljning	27	feb
Export, import och handelsnetto	27	feb

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Den ekonomiska utvecklingen i EU var svag under 2012 och från tredje till fjärde kvartalet minskade säsongrensade BNP med 0,5 procent. I årstakt var nedgången 0,6 procent. Den ledande indikatorn ökade dock i slutet av 2012 och decembernoteringen var den högsta sedan juli samma år. Indikatorn ligger dock fortfarande under den långsiktiga trenden.

Utvecklingen för den amerikanska ekonomin är bättre än i EU. Från tredje till fjärde kvartalet var BNP oförändrat men på årsbasis var BNP-tillväxten 1,5 procent. Den amerikanska industriproduktionen återhämtades också något under året och var i december 1,6 procent högre än i januari.

Bland de nordiska länderna har Norge uppvisat den bästa ekonomiska utvecklingen under 2012, där bland annat investeringar i oljesektorn har varit drivande. Korrigerat för säsongvariationer ökade BNP med 0,4 procent från tredje till fjärde kvartalet. Mätt i årstakt var BNP-tillväxten 1,9 procent, vilket är bättre än genomsnittet för både EU och OECD. Tillväxten i den norska industriproduktionen har dock stannat av något och säsongrensade uppgifter visar att produktionen i november var 5,1 procent lägre än vid inledningen av året.

För Danmark och Finland är läget mer bekymmersamt. För Finlands del minskade säsongrensade BNP under både andra och tredje kvartalet vilket tekniskt innebär att

landet är i recession. Mätt i årstakt minskade BNP med 1,1 procent. Även Danmark har uppvisat svaga tillväxtsiffror och nedgången på den danska bostadsmarknaden i kombination med hushållens ökade sparande och minskade konsumtion har bidragit till den svaga utvecklingen.

Mätt i årstakt minskade BNP med 0,4 procent under tredje kvartalet. Även den ledande indikatorn fortsatte att minska och decembernoteringen var den lägsta sedan december året innan, vilket indikerar en svag ekonomisk utveckling även fortsättningsvis.

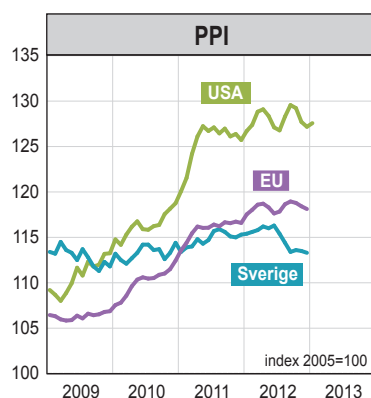
Efter en kraftfull ekonomisk återhämtning sedan början av 2010 har den ekonomiska tillväxten i Estland mattats av under 2012, men är fortfarande bland de högsta i euroområdet. Från andra till tredje kvartalet ökade BNP med 1,6 procent och mätt i årstakt ökade BNP med 3,7 procent. Den ledande indikatorn har sedan utgången av tredje kvartalet fortsatt att öka och ligger över den långsiktiga trenden, vilket bådär gott för den ekonomiska utvecklingen även framöver. Industriproduktionen i Estland har delvis varit en av drivkrafterna bakom den ekonomiska återhämtningen, men mattades av något i december med en minskning på 1,0 procent från månaden innan. Under 2012 har dock utvecklingen varit god med en uppgång på 6,7 procent sedan januari.

INTERNATIONELL UTBLICK

Producentprisindex

Efter en relativt kraftig uppgång under 2009 och 2010 stabiliserades producentpriserna i Europa något under 2011. Under 2012 fortsatte prisnivån att utvecklas relativt stabilt och i december låg årstakten på 1,3 procent. För vissa europeiska länder har dock ökningstakten för producentpriserna varit betydande där bland annat prisnivån i Spanien ökat kraftigt sedan början av 2005. I december ökade producentpriserna med 1,9 procent i årstakt, vilket är en klart högre ökningstakt än EU-genomsnittet. Även Storbritannien har länge haft en hög prisökningstakt och ökningstakten för producentpriserna har varit bland de högsta i Europa. I december var dock ökningstakten enbart 1,1 procent och låg därmed under genomsnittet för EU.

Producentpriserna har ökat kraftigt även i USA och har sedan början av 2005 stigit med 32 procent. I januari ökade producentpriserna med 0,7 procent i årstakt och med 0,3 procent jämfört med föregående månad.

Till skillnad från många andra länder har producentpriserna i Sverige varit relativt stabila under de senaste åren. I december var prisnivån 1,7 procent lägre än motsvarande månad 2011 och sedan början av 2005 har producentpriserna ökat med blygsamma 17 procent.

Producentprisindex

	Avser månad	Index 2005=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU	dec	118,1	-0,3	1,3
Danmark	jan	121,2	-0,3	1,3
Finland	dec	114,7	-0,5	1,1
Italien	dec	117,1	-0,1	1,2
Spanien	dec	121,4	-0,4	1,9
Storbritannien	jan	133,7	0,3	1,1
Sverige	dec	113,3	-0,2	-1,7
Tyskland	jan	112,5	0,1	0,8
Norge	jan	138,4	-0,1	-1,2
USA	jan	127,6	0,3	0,7

Källa: OECD

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer fortsatte i februari att återhämtas. Indikatorn för EU har stigit sedan oktober förra året och steg i februari med 1,2 enheter till 92,0. Främst beroende på ett förbättrat stämningsläge inom industri- och tjänstesektorn. Bland de största medlemsländerna noterades Tyskland, Spanien, Frankrike och Nederländerna för kraftigast uppgångar medan stämningsläget försämrades något i Storbritannien. Sveriges indikator ökade med 3,6 enheter till 98,7. Industriindikatorn steg med 2,2 enheter, bland annat på grund av en mer positiv bedömning av produktionsförväntningarna. I övrigt försämrades stämningsläget inom detaljhandeln och byggsektorn samtidigt som konsumentförtroendet ökade marginellt.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,3	-0,1	-0,3	0,5	-0,6	0,0	-0,5	-0,2
Förändr. 4 kv.	%	-0,4	-1,1	0,0	0,7	0,4	1,5	-0,6	0,7
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-1,3	-0,5	1,1	-0,9	0,4	0,3	-0,3	0,6
Förändr. 12 mån.	%	-1,1	-1,6	-1,7	-0,4	-3,4	2,2	-3,2	-0,4
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,3	0,2	0,5	0,3	0,9	0,3	0,3	0,0
Förändr. 12 mån.	%	1,9	3,5	2,7	1,1	2,0	1,6	2,3	1,9
Arbetslöshet ⁵⁾	%	8,0	7,7	7,8	7,8	5,3	7,9	10,7	8,0
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,1	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,1	0,0	0,0
Förändr. 12 mån.	procentenheter	0,3	0,1	-0,6	0,3	-0,3	-0,4	0,7	0,1
Kort ränta ⁶⁾	%	0,00	0,20	0,49	0,96	0,20	0,23	0,20	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,00	0,02	-0,01	-0,05	0,02	-0,01	0,02	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-1,05	-1,02	-0,62	-0,60	-1,02	-0,17	-1,02	..
Lång ränta ⁷⁾	%	1,11	1,74	0,92	1,80	1,51	1,91	2,40	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,18	0,15	-0,91	0,29	0,21	0,19	0,29	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,89	-0,54	-1,18	0,10	-0,31	-0,06	-1,52	..

1) EU27 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Danmark, Finland och Sverige tredje kvartalet, övriga fjärde kvartalet 3) USA och Storbritannien december, övriga november 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. USA januari, övriga december 5) USA januari, övriga december 6) Danmark november, övriga januari 7) Danmark november, övriga januari

Källa: OECD och Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

Inköpschefsindex vänder upp i hela världen

Historiskt har inköpschefsindex fungerat som en bra indikator över konjunkturutvecklingen i världsekonomin. Dessa index tas fram på liknande sätt i de flesta större ekonomierna i världen.

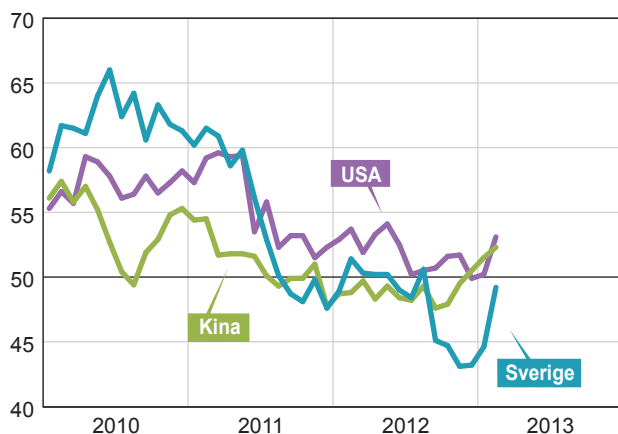
Månadsdata över inledningen av 2013 visar att det finns positiva tecken för den kommande utvecklingen. Världsekonomin försvagades under 2012 men inköpschefsindex tyder på att nedgången har stabiliserats eller växlat över till uppgång i januari och februari.

I eurozonen är inköpschefsindex fortfarande under 50-strecket för både industrin och tjänstesektorn, vilket varit fallet i ungefär ett och ett halvt år. Indexet för industrin steg dock i januari till det högsta värdet på 11 månader och snabbestimatet för februari visade på en i stort sett oförändrad nivå.

I exempelvis USA och Kina ligger indexen en bit över 50-stecket som är gränsen för tillväxt. Det går att konstatera att trenden är uppåtgående i de flesta länder och det ser ut som att konjunkturbotten för industrin nåddes någon gång under hösten. I Sverige bottenade kurvan i oktober medan motsvarande vändpunkt i USA var i november och i Kina redan i augusti.

Inköpschefsindex industri

Säsongrensade månadsvärden

Källa: Swedbank/Silf, HSBC, Markit, ISM

Ökad aktivitet i USA

De amerikanska inköpscheferna har visat en tilltagande optimism de senaste månaderna. Inköpschefsindex från ISM (Institute for Supply Management) som har funnits sedan 1948 steg från 50,2 till 53,1 i januari. Det är med stor sannolikhet ett resultat av att man i sista stund undvek "budgetstupet" vid årsskiftet. Det index som produceras av Markit steg också rejält i januari, från 54,0 till 55,8 i januari vilket indikerar en god tillväxt inom industrisektorn. Det preliminära indexet för februari landade på 55,2 vilket indikerar fortsatt tillväxt även om ökningstakten verkar ha avtagit något.

Fortfarande trögt i Europa

I euroländerna finns ännu inga tydliga tecken på en uppgång. Det är snarare en stabilisering av det svaga läget det handlar om. Noterbart är att snabbestimatet för det samlade inköpschefsindexet föll till 47,3 i februari, från 48,6 i januari. Det var framförallt försämrade utsikter för tjänstebranscherna som låg bakom. Inköpschefsindex för industrin var 47,8 i februari, endast en tiondel lägre än i januari.

Tysklands inköpschefsindex för industrin steg från 46,0 till 49,8 i januari och tillhör med det toppskiktet i Eurozonen. De enda länder vars index låg över 50-strecket i januari var Irland och Nederländerna. Preliminärt klättrade även Tyskland över denna gräns i februari då index beräknades till 50,1 vilket är det högsta värdet på 12 månader.

Läget i den näst största ekonomin Frankrike ser dock betydligt mer bekymmersamt ut. I januari låg inköpschefsindex för industrin på 42,9 och snabbestimatet för februari på 43,6. Även tjänstenäringsarna i Frankrike går svagt.

Aterhämtning i Kina

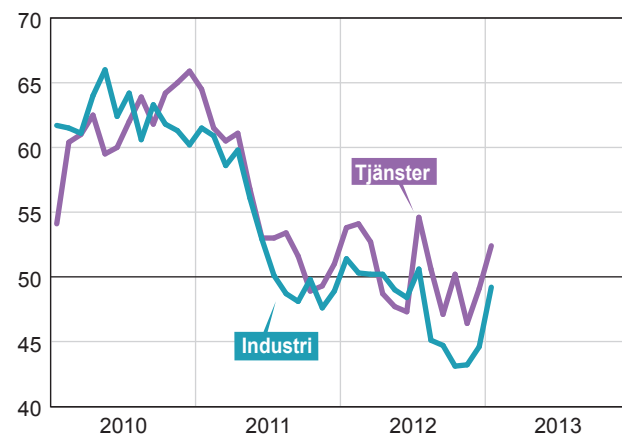
Banken HSBC:s inköpschefsindex för den kinesiska industrin stärktes i januari till 52,3 men sjönk preliminärt tillbaka till 50,4 i februari. Trots det är det fjärde månaden i rad med värden över 50. Även tjänsteindexet stärktes i januari.

Uppåt även i Sverige

I Sverige tas inköpschefsindex fram av Swedbank i samarbete med Silf. I januari steg indexet rejält för både industrin och tjänstebranscherna. Inköpschefsindex för industrin steg från 44,6 till 49,2 vilket är ett tecken på att den värsta nedgången för industrin är över. Samtidigt är det sjätte månaden i rad med ett värde under 50. Inköpschefsindex för tjänstesektorn gick upp drygt 3 enheter till 52,4 vilket indikerar tillväxt.

Inköpschefsindex Sverige

Säsongrensade månadsvärden

Källa: Swedbank/Silf

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i % från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2005=100	4 kv	114,2 ¹⁾	0,0 ¹⁾	1,4
Fast bruttoinvestering	volym	2005=100	4 kv	121,8 ¹⁾	1,9 ¹⁾	1,8
Hushållens konsumtion	volym	2005=100	4 kv	115,8 ¹⁾	0,9 ¹⁾	1,9
Tjänsteproduktion	volym	2005=100	dec	119,1 ¹⁾	0,7 ¹⁾	2,2
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		4 kv	5,3		-6
			1-4 kv	20,1		-23
Industri						
Produktion	volym	2005=100	dec	96,7	1 ¹⁾	-2
			jan-dec	95,7		-3
Leveranser	volym	2005=100	dec	94,1	1 ¹⁾	-1
			jan-dec	96,2		-4
Orderingång	volym	2005=100	dec	95,5	8 ¹⁾	-3
			jan-dec	93,1		-5
Kapacitetsutnyttjande	%		4 kv	84,5 ¹⁾	-2,3 ¹⁾²⁾	-3,2 ¹⁾²⁾
Investeringar	mdr kr		4 kv	19,3		-3
			1-4 kv	74,1		-1
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		jan	92,1	0 ¹⁾	-6
Varuimport	mdr kr		jan	86,1	0 ¹⁾	-2
Handelsnetto	mdr kr		jan	6,0		
Bytesbalans	mdr kr		4 kv	62,0		
			1-4 kv	254,5		
Konsumtion						
Detaljhandels försäljning	volym	2010=100	jan	104,6 ¹⁾	0,1 ¹⁾	1,9
Personbilsregistreringar, nya	st		feb	19 143	4 ¹⁾	-13
			jan-feb	36 625		-13
Consumer Confidence Indicator ³⁾	nettotal		feb	-1 ⁴⁾	-3 ⁴⁾	-3 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	jan	312,0	-0,8	0,0
Nettoprisindex		1980=100	jan	262,2	-1,1	-0,2
Producentprisindex		2005=100	jan	113,8	0,0	-2,9
Exportprisindex		2005=100	jan	107,4	-0,2	-4,9
Importprisindex		2005=100	jan	112,3	-0,4	-2,9
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	jan	116,4	-0,2	-1,9
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	jan	120,7	0,1	-0,8
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		jan	4 578	0,5 ¹⁾	1,3
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		jan	421	1,6 ¹⁾	1,5
därav heltidsstuderande	1 000-tal		jan	135	.. ¹⁾	5,9
Lediga platser	1 000-tal		jan	75		8,2
Lediga platser, kvarstående	1 000-tal		jan	69		10,0
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	dec	113,7		4,1
Timlön, industriarbetare	kr		dec	164,0		4,5
Finansmarknad						
Inlåning i MFI från icke-MFI ⁵⁾	mdr kr		jan	3 179,3	5,9	8,9
Utlåning från MFI till icke-MFI ⁵⁾	mdr kr		jan	6 192,2	1,2	3,6
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		feb	2,00	0,20 ²⁾	0,11 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		feb	0,98	0,02 ²⁾	-0,61 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		jan	94,0		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		28 feb	115,1	-2,1	-4,7

1) Säsongrensade tal   2) Procentenheter   3) Hushållens syn på sv. ekonomi, och köp av kapitalvaror   4) Nettotal för resp period   5) Monetära finansinstitut

Utgivningscentralen, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 08-506 940 00
Ansvarig utgivare: Monica Nelson Edberg
Redaktör: Thomas Bjurenvall
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2013-A06T11302_pdf (pdf)